

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Hélytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Nagyedvire . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKON.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petisor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legelőszörüben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A legszebb karácsonyfák.

Vastag hólepel borítja a dermedt, téli álomba merült természetet. Metsző decemberi hideg szél sítit végig a lombtalan erdőn és a hangtalan mezőkön, fel-felkavarva itt-ott a hómező laza felületét, hogy azzal hóhegyet képezzen azon pontokon, hol a hegyképződésre biztos támpontok kínálkoznak. Egy-egy erősebb szélroham megmegrázza a fáknak hópelyhekkel kövéren megrakott fehér ágait s meg-megzörgeti a szegényes elhagyott viskók rozoga ablakait, csikorogva hirdetőn mindenfelé a zúzmars tél fagyasztó hatalmát.

A boldog hajlékkal bíró emberek az édes otthonban, a jótékony meleget sugárzó kályha mellett, — az égi madarak pehelylyel bélelt meleg fészkekben, — a mezei- és erdei vadak védett puha vaczukban keresnek oltalmat és biztos menhelyet a dermesztő tél szigora ellen.

Csak a szegény elhagyott árvák s a szerencsétlen hajléktalanok járnak-kelnek fel s alá aggodalmas arccal és reménytelenül piszkos czondráikban, sűrűn kérdegetve a kegyetlen szélőt: hogy hát őket vajjon ki védi meg a tél fagya s az éhhalál ellen . . .

Ki védi meg? . . .

A krisztusi szeretet! . . . a mely évről-évre mindig megszületik azon a szent napon, a mikor az Isten leküldte hozzánk az ő egyetlen egy-született fiát az egész emberiség boldogítására és megváltására.

Óh! jövel te szent karácsony ünnepe! . . . az emberbaráti szeretet magasztos hirdetője és védő szárnyad alá mindazon hajléktalan, elhagyatott és nyomorban szenvedő szegény embertársainkat, a kik valóban rá vannak szorulva az áldozatkész jótékony szívek segédelmére.

*

Istennek legyen hála, megjött a karácsony! Az úri paloták tágas, fényes termeiben és a pór kunyhók szűk zugolyaiban egyiránt meggyújtották a szebbnél-szebb karácsonyfákat.

A nemesen érző emberbaráti szívekben is megszületett a mindeneket boldogító krisztusi szeretet! . . . a mely ismert varázserejével fennen hirdeti mindenütt e föld kerekén: „hogy a gazdag ölelje keblére a szegényt . . . az Isten áldásával bővelkedő az elhagyatott szűkölködőt!”

Óh! nemcsak az égben, hanem itt lenn a földön, az emberi társadalom különböző rétegeiben is élnek közöttünk angyalok, a kik családi kötelességeik hű és pontos teljesítése mellett olykor-olykor szakítanak néhány percet a nyomor- és az inség által kisajtott könnyek letörlesztésére is

Ezek a földi angyalok! . . . az elhagyatott árvák és szegény ügyefogyottak jótévő örangyalai! . . . ezek a krisztusi szeretet melegével bővelkedő nemes lelkek gyújtják évről-évre mindig a legszebb karácsonyfákat! . . . felékesítvén és megterhelvén azokat az áldozatkész jótékony női szívek gazdag tárházából mindazon adományokkal, melyekre az éhezőknek és a szűkölködőknek leginkább szükségük van.

Ezeken a legszebb karácsonyfákon gyuladnak ki a krisztusi szeretet azon örömtüzei, melyeknek égi fény sugarai glóriával aranyozzák be a jóságos emberbaráti szívek önzetlen nemes tetteit. Ezek felett a legszebb karácsonyfák felett lebeg az Isten jóságos lelke, bőséges áldását árasztván mindazokra, kik azokat szűkölködő embertársaink fölsegelésére és gyámolítására meggyújtogatják,

„Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és béke a földön s az emberekhez jóakaratt!”

*

Isten és emberek előtt kedves dolgot cselekszik az, ki a fölősből jó szívvvel ad! . . . és sokszorosan segít, a ki idejében segít! . . .

De az is tény és megdönthetetlen igazság: „hogy a humánus emberbaráti szeretet által minden önző anyagiasság számítás és gyarló emberi hiúság nélkül gyakorolt jótékonyaság terén fakadnak az igazi elismerés- és a hála legszebb virágai!”

A hála elismerés érzelméi ösztönöztek engem is a jelen kedvező és ünnepélyes alkalommal arra, hogy a jótétemények áldásaiban süt-kérező, mintegy 40—50 szegény iskolás gyermek nevében, meggyujtsam én is a hála és az elismerés karácsonyfáját mindazon nemesen érző emberbaráti szívek felmagasztalására, kik a krisztusi szeretet melegét a szükségét szenvedőkkel, megismertetni és élveztetni olyan kiválóan kegyesek.

Ez a karácsonyfa igaz, nem oly fényes, sem nem olyan gazdag, mint a gyöngéd női szívek által csak az imént elibénk varázsolt jótékonyaság karácsonyfája, mert gazdag értékes holmikkal és tündöklő ékességekkel nincs teleaggatva. Szegényes egyszerűségében pompázik az csupán: választékosan díszítve az ártatlan gyermekszívek mélyéből önként fakadó tisztelet, szeretet, ragaszkodás, hála, elismerés és köszönetnyilvánítás őszinte jeleivel s fényesen megvilágítva a krisztusi szeretetet visszasugárzó mennyi glóriával, melynek szépséges és boldogító fényénél ott látjuk a karácsonyfát környös körül térdeplő szegény gyermekereget, a mint déli izletes meleg eledelük elfogyasztása után, összekulcsolt kezekkel mondják el ez egyszerű, de megható asztal-áldást:

„A ki ételt, italt adott,
Annak neve legyen áldott.” Amen!

Uram! . . . én Istenem!! . . . hallgasd meg e szegény gyermekereg szívből fakadt buzgó imádságát! . . . ly . . . f

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósága Hámos László főispán elnöklété alatt f. hó. 17—18-ikán tartotta rendes téli közgyűlését, melyen a tagok szép számmal jelentek meg.

A főispán üdvözlő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, majd indítványozta, hogy József főherceghez fiatal leánya korai elhunyt alkalmából, részvétiratot intézzen a vármegye indítványát egyhangulag elfogadják.

A közgyűlés biz-ból kilépőket újra megválasztották. 74 szavazatot adtak be. Farkas Ábrahám (74), Szentiványi Árpád (72), Samarjay János (73), Hevessy Bertalan (72) és Fáy Gyula (73) a kilépett s újra választott tagok. Az állandó választmányba az elhunyt Okolicsányi Gáspár helyébe dr. Sulyovszky Istvánt, Andrassy Dénes gróf kraszna horka-várallyai uradalmi kormányzóját választották. Az igazoló választmányba: Szeman Endre, Szakall Barnabás, Hámos Aladár és Medveczky Sándor választottak be. A kórházi bizottságba az elhunyt Okolicsányi Gáspár helyébe ifj. Szakall Barnabást választották.

A közgyűlés az elnöklő főispán indítványára határozatilag kimondotta, hogy Okolicsányi Gáspár halála felett őszinte részvétét fejezi ki a család előtt, s az elhunyt emlékét jegyzőkönyvben megőrökíti.

Olvasottat gróf Tisza István miniszterelnök leirata, melyben a kormány kinevezését közli. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az állandó választmány következő határozati javaslatát:

„Ismeretesek a viszonyok, melyek között a kormány elnöke gróf Tisza István méltóságát átvette, hogy bent az országházban elkeseredett párttusa folyt, mely a képviselőház munkásságát tette lehetetlenné s hogy az egész ország lázas izgatottsággal aggódva várta a kibontakozást az ősi alkotmány megtámadása által teremtett kétes helyzetből. — Gróf Tisza István államférfiai bölcsességéről tesz tanuságot az a tény, hogy az országgyűlés működése immár biztosítottan mondható, továbbá, hogy oly miniszterelnöki programot nyújtott, melynek legfelsőbb helyen való elfogadása által nemzeti követelményeink részben életbeléptethetőkké váltak, nemzeties irányu tovább haladá-

sunk pedig lehetőstítvén, a felzaklatott kedélyek lecsillapodnak. Hazafüi örömmel és meglelégedéssel kell bizonyoságot tenni arról is, hogy gróf Tisza István az Ausztriából államiságunk s féltve őrzött legdrágább kincsünk: a magyar alkotmány ellen irányuló támadásokat férfias eréllyel és méltósággal verte vissza. Ily előzmények után örömmel ragadja meg vármegyénk közönsége az alkalmat, hogy gróf Tisza Istvánt és a vele minden kétségen felül egyértelemben működő tárcza minisztereket hazafias érzélemmel és bizalommal üdvözölje és kijelenti, hogy szeretett hazánk javára irányuló törvényes és alkotmányos működésében teljes hazafias készséggel támogatni kívánja, erről a miniszteriumot feliraltat értesíti.”

Majd tudomásul vette a közgyűlés a lemondott miniszterek köszönő iratát, melyben a megyének a támogatásért elismerésüket és köszönetüket tejezik ki.

Az igazoló választmány elnökségéről Mária ssy Andor lemondott. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul az állását elismerésre méltón betöltött elnök lemondását. Helyébe a főispán által már kinevezett Samarjay Jánost választották s a lemondott elnöknek működéséért elismerést és köszönetet szavaztak.

A főispán dr. Ghiczy Tihamért tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki és beosztotta a rozsnyói főszolgabírói hivatalhoz.

Az árvapénzek elhelyezésére nézve most is kellett határozni. A 100 koronán alóli tőkék összegéből 100000 koronát a rimaszombati takarékpénztárban és 60000 kor. a gömörme gyei nép- és iparbankban helyeznek el. Így határozta névszerinti szavazással, melyben a pénzügyhatóságnál érdekelték nem vettek részt.

A helypai új gyógytár felállítását az állandó választmány nem véleményezi, sem a közegészségi bizottság. A közgyűlés elfogadta a toispan kezbevetett indítványát, hogy a határozatot ez ügyben függessze fel a törvényhatóság addig, míg az érdekelt községek képviselőtestülete meghallgattatik.

A vármegyei tisztviselők és alkalmazottak fizetés-rendezését levették napirendről, mert a kormány ugyis foglalkozik az ügygel.

Többről jövő számunkban.

Népszerű felolvasás.

Czinke István, a helybeli ev. ref. egyháznak messze földön híres szónoka és lelkesze f. hó 20-án délután 3 órakor a „Polgári olvasókör“ nagytermében népszerű felolvasást tartott a „szociálizmusról“, a város polgáraitól álló óriási hallgatóság előtt, mely a nagytermet teljesen megtöltötte s eleitől végéig feszült érdeklődés mellett és hangos tetszésnyilvánítások között hallgatta a tartalmában és formájában egyaránt igen magas színvonalon álló s emellet mégis mindenki által igen könnyen megérthető szép előadást. A lelkesen megjelzött felolvasó valóságos Istentől megáldott művész abban, hogy nagy, elvont eszméket szemléletes, színes képekben, találó példákkal és mindenki eszéhez és szívéhez utat találó formában, egyszerű szavakkal kifejezzen és népszerűekké tegyen. Most sem elvont elméleteket, a szociálizmusnak különböző korokban kialakult merevdogmáit tárta a hallgatóság elé, hanem az újabb kort mindinkább foglalkoztató s a jövőndő államait és társadalmát gyökeresen átalakítani hivatott nagy eszmének, a mely vallásos hittel és a vallásos meggyőződésrel való szoros és bensős kapcsolatát tüntette fel meggyőzően, világosan a történelemből és a jelenből vett kézzelfogható példákkal és jó tanácsokkal. Felolvasását a következő figyelmes és érdeklődést keltő szép szavakkal vezette be:

„Ebben a pillanatban sajnálom, hogy pap vagyok. Pedig a magam hivatalát tartom a világon a legszebb hivatalnak. És mégis sajnálom, hogy most pap vagyok. Sajnálom pedig azért, mert olyan igazságokat akarok előadni, a melyekre egyik-másik tisztelt hallgatóm könnyen azt mondhatja, hogy a pap beszél belőlem. Holott ha pap nem volnék, nem mondhatna mást előadásomra, csak azt, hogy az igazság beszél belőlem.”

Azután változta az emberszereteten alapuló társulási szövetkezésnek legkiválóbb eseményeit a multban. Bemutatta Krisztust, mint a világ legelső s egyszerűs mind legnemesebb szociálalista apostolát. Feltárta tanai gyors és páratlan elterjedésének hitbeli alapjait. Rámutatott a rosszul telfogott szociálizmusnak veszes kinövésére, melynek legelszomorítóbb és elriasztó példáit a XVIII. századvégi francia kommunizmus borzalmasságai nyújtják. Majd a XIX. század önző egoizmusát ecsetelte, melyben az erős, a hatalmas elnyomta a szabad versenyben a gyöngét, a gazdag a szegényt, s a mely szellemi felfogás csaknem teljesen kiszolgáltatta a védtelen munkást a kapzsi tőkének, a kisbirtokost egyes daszadagoknak s a mely idő alatt a derék ezéhek megszüntével a kisipart csaknem a végpusztulás szélére juttatták a gépek, a gyárak. Jó része volt ebben a kisiparosnak a

gépektől való oktanal irtozásának, konzervatív maradiságának és — vallástalan, sokszor szegény életmódjának. Ez elszomorító, nagyrészt a hazai életből vett képekkel szembeállította a legnagyobb két európai világbirodalom: Anglia és Németország vallásos, művelt népének mai bámulatos közgazdasági gazdagságát, kitartó munkáját és mély vallásos hitét, mely megvédte a népet az élet küzdelmében és csodás bizalommal tölti el jövője boldogulása iránt és melegséggel, részvétellel minden szűkölködő embertársra iránt.

Érdekes fényt vetett a speciális rimaszombati és gömörmezei szociális viszonyokra is. Szépen ismertette Tisza István gróf miniszterelnök szociális, derek programját is.

Szép volt különösen az a rész, melyben a jótékony Nőegyesületről szólt ekképen:

„Szociálizmus az is, még pedig a legnemesebb szociálizmus, a mit a rimaszombati nőegylet a múlt héten elkezdett, hogy a tanácsokról egész napra iskolába jövő szegény gyermekek számára, a déli szünetek idején, meleg szobáról és meleg ételről gondoskodik. Bizony mondom, jutalmát is veszik.“

Beszédjét a következő, mindenkit magával ragadó szóközi lendülettel fejezte be.

„És szociálistává lesz minden ember, a ki tél-víz idején egy néhány olyan hajlékot meglátogat, a melyben Krisztus urunk is született, a hol a fekhely kevés szalma, ahol az ablakot kinyitni, az ajtót meg bezárni nem lehet; a kenyeres kosárban nincsen kenyér, a kályhában nincs egy darab fa, a nedves falakról csurog a víz, a bezárhatatlan ajtón át omlik be a pára és a hideg... és abban a szobában talán még beteg is valaki, talán éppen az édes anya az ápoló vagy az apa, a kenyérkereső, vagy az egyetlen vagyon a gyermek, a ki halálosan átfázott, mert odakünn nem volt cipőcskéje és idebent nem volt meleg takarója.“

Ó emberek, menjetek be télvíz idején, menjetek be a közelgő karácsony ünnepén csak egyetlen ilyen nyomorúságos hajlékba és szociálisták lesztek ti is mind... mind e szónak legnemesebb legkrisztusibb értelmében.

Az a lelkes éljenzés, mely a felolvasás végén kitört, az a mély és maradandó hatás, melyet a lelkekre gyakorolt: fényesen igazolta, hogy a felolvasás nagy és nemes cselekedet mindenki megértette, átértette s hogy a „Polgári olvasókör“ derek tagjai többször is és állandóan is készséges örömmel járnának ilyen irányú szabadlyceum féle népszerű előadásokra, lennének bár tárgyai a közmiveltésnek bármely ágából is véve.

Ideje is volna már egyszer ily közmiveltést terjesztő és szellemi szórakozást nyújtó irodalmi kört városunkban is megalakítani. A hol ily szellemi erővel, gazdag szellemi tőkével rendelkezünk, mint a milyen Czinke István is, ott vétek azt értékesítés nélkül hagyni!

A magvas felolvasás különben külön kiadásban is megjelenik és olcsó pénzért — mely a „Polgári kör“ javára fog fordítani — megszerezhető.

Igy határozta azt el nemes nesztorunk: Baksay István, kir. tanácsos, a ki a felolvasás végén lelkes felbuzdulásában kijelentette, hogy a felolvasott beszédet saját költségén kinyomatja és a kör javára és rendelkezésére bocsátja.

A nagyhatású felolvasásért a polgári olvasókörnek érdemes elnöke idősebb Rábely Miklós fejezte ki a körnek hálás köszönetét egyszerű szép szavakkal, mely és igaz érzéssel, tisztelettel és szeretettel a felolvasó kiváló személye iránt.

Hirek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! Lapunk előfizetőinek és jóbarátainak, valamint a munkatársaknak örömteljes boldog karácsonyi ünnepeket kíván: a „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vármegyénk alispánja Bornemisza László múlt héten részt vett Budapesten Tisza István gróf kormányelnöknel a vármegyei tisztviselők nevében tisztelettel küldöttségben, s ez alkalommal a belügyminiszter őt kintető szíveséggel fogadta

Egy fősolgabíró ünneplése. Lelkemelő szép ünnep folyt le folyó hó 16-án Tornallyán. A Gömörvármegye körjegyzői egyesülete Dobsinán tartott körgyűlése egyhangú lelkesedéssel választotta meg dísztagjának Szentmiklóssy Bélát, a tornallyai járás fősolgabíróját. A vármegyei jegyzői egyesület ezen ténye által demonstrálta háláját és elismerését nevezett fősolgabírónak, azon dicséretre és követésre méltó önzetlen fáradozásáért, a mit kifejtett a nemzet mostohái, járasa községi és körjegyzői érdekében; nem kímélt fáradságot és személyesen jelent meg a körjegyzőségekben s az ő tapintatos, erélyes eljárásának köszönhető, hogy a tornallyai járás majdnem minden jegyzőjének fizetése 1200 koronára lett felemelve. A vármegyei jegyzői egyet képviselőjében a tornallyai járás jegyzői kara délelőtt 11 órákor nyújtotta át az ünnepelt fősolgabírónak az igazán művészi kiállítású díszokmányt. Az üdvözlő beszédet Fölföldy Ottmár egyet elnök mondotta, majd Fischer Gyula járási elnök üdvözölte a járás nevében, a köztisztviselőkben álló fősolgabírót, a ki meghatott szavakban mondott köszönetet a kitüntetés alkalmából, biztosította a jegyzői kart, hogy mostoha helyzetük javítását hivatalos állásából kitolyólag előmozdítani óhajtja. Elismeréssel szólott azon nagy feladatokról, a miket a községi körjegyzőnek teljesíteni kell, buzdítja a kitartó további munkálkodásra. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után az ünnep véget ért, mely után igaz magyar vendégszeretettel vendégelt meg a küldöttség tagjait

Sikeros vizsga Benyó László helybeli tekintélyes iparos fia: Gyula, végzett joghallgató f. hó 22-ikén kitüntetéssel tett jogvizsgát Budapesten.

Anyakönyvvezetői kinevezés. A belügyminiszterium Gömör-Kishontvármegyében a sidi anyakönyvi kerületbe Rakin Jenő helyettes körjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ruszka István csízi ev. ref. tanítót gondnoknak nevezte ki a tanítói árvaház csízi gyógytelepénél.

Halálozás. Előkelő, nagy családnak ritka szép kort élt tisztas nagyasszonya hunyt el f. hó 19-én jót-

tevő és áldásos életének 83-ik évében Lénárdfalván: Öv. sánkfalvi Fodor Ágostonné szül. abafalusi és felsőlebotai Abaffy Maria A megboldogult urasszony halála városunk és megyénk számos előkelő családját — a Fodor, Isaák, Polgári, Kubinyi, Biesz, Szabó, Hanvay, Székely, Beélik, Okolicsányi, Vajda, Ladányi, Molnár és Abaffy családokat és nagyszámú, népes rokonságot döntötte mély gyászba. Hosszu és boldog házasságát dusan, szép virágokkal áldotta meg az Isten. Gazdag volt égi és földi javakban. De leggazdagabb családjá és a szűkölködők iránti nagy szeretetben. Temetésén, mely f. hó 22-én délután folyt le Lénárdfalván, megjelent a nagyszámú gyászolók mellett városunknak és megyénknek színe-java, hogy megjelenséssel és őszinte részvétükkel enyhítsék a lesújtottak fájdalmát. Haló porait a beszentelés után az abafalvai családi sírboltba szállították. Béke poraira!

Búcsúestély. A helybeli kir. államépítészeti hivataltól Pozsonyba áthelyezett mérnököt Bodor Armin, ki városunkból f. hó 23-án utazott el, meleg szeretettel búcsúztatták el f. hó 21-én hivataltársai és jó barátai. A „Három Rózsa“ éttermében ez este összegyűltek a búcsúzó mérnök összes hivataltársai és jóbarátai, kik igazán fájó szívvel mondtak Istenhözszókat a csaknem két évtizeden át közbeesülés és tisztelet mellett itt működött férfinak. Mint az államépítészeti hivatal távozó kitűnő és nehezen pótolható munkaeréjét: Juraskó Jakab kir. főmérnök szép pohárköszöntő keretében elismerés-teljes hangon bucsúztatta s jókívánságaival halmozta el az új élet küszöbén álló Bodor mérnököt. A társadalom nevében, melynek egyik lelkes, munkás és mindenkor készséges tagja volt a távozó mérnök, Törköly József lendülettel és szép tösztaban fejezte ki igaz érzelmeit s bucsúszavakat intézett Bodorhoz, ki meghatva válaszolt a hozzá intézett meleghangú pohárköszöntőkre, kiemelve, hogy a legkedvesebb emlékekkel távozók a városból s nagyszámú jóbarátaira s az itt töltött hosszú időre mindig kedvesen és szeretettel fog visszaemlékezni. Szóltak még többen, különösen szellemesen és zajos tetszés mellett: dr. Weinberg Rezső, Böhm János, dr. Stern Jakab, dr. Terhes Sámuel stb. Valamennyien a távozó mérnököt és családját éltették, s a legjobb kívánásokkal mondtak bucsút Bodornak, kivel a mi kis társadalmunk igen használható, rokonszenves és becsülésre méltó tagot veszít.

A kaszinó áthurezolkodása. Lapunk múlt számában csak egy néhány sorban megírtuk, hogy a kaszinó immár áthurezolkodott az új fényes és nagyvárosi igényeket is kielégítő helyiségekbe. Pedig nem olyan közönséges dolog volt ez, mely felett csak könnyedén elsiklani lehetne, mert hiszen már az átköltözés módja nem volt közönséges. A könyvtárat ugyan már régebben szépen lassan áthurezolták, de a butorokat Samarjaj János igazgató igazán elismerésre méltó és buzgó fáradozása folytán néhány óra alatt átszállították s el is rendezték. Meg előző este a régi kaszinóban folyt a kártya és biliárd, már másnap megteltek az új helyiségek, mindenfelé elégedett és mosolygó ábrázat volt látható, s az első este 12 asztal mellett folyt az „alsó“, meg a „tarokk“. Ekkor 80 kaszinói tag gyönyörködött a szép új helyiségekben, s élvezte annak kényelmét, — s azóta is nap nap mellett nagy az élénkség. Már itt vannak az új — kényelmes butorok, melyek a vezetőség gondosságát és józólését dicsérik. Nyugodtak is lehetünk a mostani derek intézők regiméje alatt a kaszinó jövő sorsáról, csak a tagok laukadatlanul támogassák őket nehéz munkájukban.

Fényes fogadtatás. Az új szikálnoki lelkész, Kalanda Gyulát, ki rokonszenves megjelenésével kellemes benyomást tett, hívet mult szombaton lelkesen fogadták. A helybeli vasút állomásnál Medveczky Sándor üdvözölte a fiatal lelkészt, ki aztán a jegyzővel kesira ülve új állomáshelyére Szikálnokra utazott. A szép menetet lovas bandérium nyitotta meg, mely után a kesik hosszú sora kísérté az új papot, kire nagy feladatok várnak!

Műkedvelői előadás. Karácsony másodnapján 26-án a „Három róza“ nagytermében helybeli műkedvelők előadják Gardonyi „Bor“ című kitűnő darabját. Az előadás tiszta jövedelmét a szabadkai erdőben készült táncz helyiség költségeinek fedezésére fordítják.

Vakáció. A rimaszombati egyesült protestáns főgymnásiumban a karácsonyi szünet — mint a mult számban már jeleztük is — tegnap, 23-án reggel, illetőleg már kedden délután 4 órákor vette kezdetét és tart január 7-ig, azaz csütörtökig bezárólag; vagyis a tanítást január 8-án, azaz pénteken reggel folytatni fogják pihent elmekkel, megújult erővel. — A polgári leányiskolában és az áll. elemi iskolában december hó 23-ikán déltől január hó 3-ig tart a szünet.

Karácsonyfa ünnepély. A Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylet által a szegény iskolás gyermekek részére évente megtartani szokott gazdag karácsonyfa ünnepélyt folyó hó 20-án este 5 órákor tartotta meg a „Gizella“ kisdudóvó intézet nagy termében rendkívül nagy és díszes társaság jelenlétében. A fényesen kilivágott karácsonyfa alatt Czinke István ev. ref. lelkész mondott remek beszédet s megható imát; mely után Ambrus Mária elemi iskolai tanuló a segélyezettek nevében mondotta el kedvesen hálaköszönetét. Dr. Wallentinyi Dezső titkár pedig a nőegylet nevében mondott szép beszédében köszönte meg a közönség adakozását, melylyel a karácsonyfa ajándékait összehozta. Az általános mély hatást s a legtöbb szemben könnyeket keltett beszéd után öv. dr. Marikovszky Istvánné, a nőegylet igazgatónöje kiosztotta az ajándékokat 30-nál több gyermek kapott meleg alsó és felső ruhát s azonfelül különféle csemegéket. Az egész ünnepély szép lefolyásában méltán gyönyörködhetett az egyesület nemes lelkű, tevékeny és adakozásban is előjáró elnök-nője Samarjaj Jánosné, ki ez ünnepélyre a legtöbb önrézzel tekinthet vissza. Meg kell azonban említenünk az ünnepélyen megjelent nagy számú érdeklődő közönség kényelme szempontjából, hogy a jövőben tanácsos volna ezt a szép ünnepélyt valamelyik nagyobb helyiségben tartanak meg, például valamelyik iskolába, a hol a rendfőntartás tekintetében is könnyebb volna az intézkedés.

Figyelmeztetés. Az országos gazdasági munkás és cselédszolgálati pénztár központi igazgatósága városunk polgármestere által figyelmezteti az érdeklőt tagokat, gazdasági cselédeket és gépmunkásokat, valamint a mun-

kaadókat, hogy ha baleset történik, azt saját érdekében azonnal, de legkésőbb 48 óra alatt a községi előljáróság-nak, nálunk a városi tanácsnak illetőleg a helyi bizottságnak jelentés be, mert ellenkező esetben 48 óra elmultával a központi pénztár segélyére számot nem tarthatnak.

A kaszinó piknikjére, melylyel január hó 10-én a kaszinó helyiségeit felszentelik, már megkezdődnek az előkészületek. Biztosra vesszük, hogy a mulatság, — melynek rendezésében a szép hölgykorszorunk nagy érdeme lesz, — fényes sikerű leend. Belépti díj: 2 korona.

Jótékonycélú előadás. Tamásfalván az ottani ifjuság folyó hó 26-ikán karácsony másodnapján a „Gond-ülő“ nagytermében a Petőfi egyet könyvtára javára műkedvelői előadást rendez. Előadják a „Titok“ című népszínművet.

Második korpótlék. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami tanítók ez évi október hó elsején esedékessé vált II. ötdéves korpótlékának kiutalványozását megkezdte. E napokban vármegyénk több állami iskolai tanítója már megiskapta a kir. tanfelügyelőség utján az erről szóló értesítést. Az állami segélyből fedezett II. korpótlék utalványozásáról még eddig semmi hír nem érkezett, de bizvást remélhető, hogy az is megindul pár nap alatt.

Bucsuest. A helybeli pénzügyőrségtől saját kérelmére Magyaróvárra áthelyezett Remenyik Imre pénzügyi biztostól f. hó 18-án kedélyes vacsorán bucsúzott el a rimavölgyi vadásztársaság, melynek az eltávozó közkedveltség és szerencsés tagja volt. A Polgári Olvasókörben, az elnökségnek szíveségből ez alkalomra átengedett nagytermében folyt le fesztelen jókedvben és mindvégig derült hangulatban a jól sikerült bucsuest, melyen a társaságnak az ünnepelt iránt érzett igaz szeretetét és eltávozása feletti veszteségét Jugan Gusztáv pénzügyi számvizsgáló fejezte ki szívből jött szép felköszöntőben. Varga Lajos pedig, ki komoly családi körülmények miatt meg nem jelenhetett a vacsorán, szép és tartalmas levélben bucsúzott el a felejtethetlen kedves vadásztársától. Majd Remenyik szólalt fel és lelkes beszédben köszönte meg a nem várt kitüntetést s kérte a vadásztársaság tagjait, hogy tartsák meg őt továbbra is jó emlékkben. A társaság csak éjfél után oszlott szét.

Véres verekedés. Dereken, vasárnap, folyó hó 20-án a kocsmában összeveszték a legények, s Dusza János fiatal legényt szörnyen helyben hagyták. De ezzel nem elégedtek meg, hanem Hindulák János egy késel egy hatba szurta a szerencsétlen legényt, hogy majdnem egy méternyire kifordultak a beleit. Az életveszélyesen sérültet beszállították kedden a kórházba.

Elítelt tolvajok. Megírtuk multkor, hogy a Dickmann testvérek üzletében két ott alkalmazott segéd lopott, s őket tetten érték és letartóztatták. A kir. törvényszék aztán igen gyorsan ellátta az ügyüket. Most hétfőn már Kolbá Sándor elnöke alatt megtartották a végtárgyalást a vádlottakat dr. Krausz Gyula védte. Steiner Ignácot, kinél 860 koronát találtak, melyből ő csak 36 koronát ismert be lopottnak, a lopás büntetésében mondták ki bűnösnek s 7 hónapi börtönrre ítélték. Schwarez Edét pedig, ki csak 32 koronát lopott, három hónapra ítélték. Az utóbbi ítélet jogerős, az előbbi ellen azonban felebbezést jelentettek be a vádlott és védője.

Búcsú Mindazon barátainknak és jóismerőseimnek, kiktől nem volt alkalmam személyesen búcsút vehetni, ezuttal mondom szívélyes Isten hozzádot, és kérem őket, hogy tartsanak meg engem jó emlékkben, minthogy én is örömmel vissza fogok emlékezni a 18 éven át Gömör-megyében töltött időre és számtalan jóakaróimra és barátaimra, kiket ezen hosszú idő alatt szerzeni szerencsém volt. Bodor Armin, kir. mérnök.

Iparhatósági megbízottak választása. A városi tanács, mint I. fokú iparhatóság mellett az 1904. évre vonatkozólag működési jogosultsággal bíró 20 iparhatósági megbízott választásának határnapján 1903. évi december hó 28-án d. e. 9 órája a város háza tanács-terembe kitűzetett. — Városunk iparosait és kereskedőink osztályát ez uton is felhívjuk

A gömör. muzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1903 aug. 26-tól nov. 30-ig.

Het drb. könyv és füzet, hirdető czéhtábla (jolsvai) Druisner Györgytől.

Damasz kétesövű gyutacsos puska, Varga Lajostól. Okirat 1828-ból, Loysch Ödöntől.

Váltó 1847-ből, Pal Lajostól.

Kassai kerület statisztikája 1859-ből, egy dán rézpénz, Kern Adoltól.

Felső Italia térképe a XIX. század elejéről, Szabó Józseftől.

Régi font-súlyok 8 drb., Reizinger Jánostól.

Négy ezüst-, két rézpénz, dr. Lichtschein Adoltól. 14 drb. könyv és 3 athl. versenydíj, Mindszenty Kálmántól.

Lőportartó 1494-ből, Patzek Emiltől.

Kossuth L. képe zászlószalag 1848-ból, 6 drb. bankjegy, album. Mikulik Emiltől.

Gombkötő-sodrógép, Suthó Istvántól.

Egy réz- és egy ezüstpénz, Okolicsányi Ágostól.

Gombkötő ipar-műhely gépei és szerszámai (400 darab) és fapipa venyigéből faragva, Benyó Bélától.

Három faldisz, 5 ágyugolyó, 3 golyótöredék, 2 puskagolyó, 1 ortókapa, 10 vastárgy, kis vasláncz a füleki váról és 45 drb. rézpénz, Benkó Jánostól, Fülel. 3 drb. lópatkó, Budai Nándortól, Fülel.

Magyar Gazdák Szemléje I—VIII. évfolyam, Agrár politika s egy könyv dr. Bernáth István szerkesztő és szerzőtől, Budapest.

5 drb. régi könyv, 1 kézirat-füzet, Mindszenty Kálmántól.

József főherczeg családi fényképe, Palm Nándortól. 5 drb. réz-, 4 drb. ezüstpénz, 30 könyv és füzet, Fabry Jánostól.

Két 1848-as bankjegy, 6 ezüstpénz, 5 csontgomb ezüsttel díszítve, Kaposztás Zehery Juliától.

Népvándorlaskori emberi koponya Latorvárról és egy könyv, Terray Istvántól

Régi rostáló, 2 gombkötő-orsógép, 4 régi olajlámpa, Rimaszombat városától.

A kegyes adományozóknak hálás köszönetet mond

a muzeum igazgatósága.

Az emberiség nagy öröme.

Ihlet és valóság fognak kezét egymással a Jézus születését rajzoló evangéliumi elbeszélésekben, hogy kimutassák a biztos nyugvó pontot a folyvást küzdő, nyugtalankodó s küzdelmei közben sokat imbolygó emberiség számára, hogy megrögzítsék az idvesség végtelen nagy gondolatát s kimutassák a kegyelem biztos zálogát egy látható alakban, egy testté vált igében, egy isteni gyermekben.

Nagy fordulópont lehetett az, az emberiség erkölcsi fejlődésének folyamában, midőn az érző és gondolkodó ember az Isten és ember közötti viszony szédítő hidján állva, a büntudat habjait látta hömpölyögni lábai alatt; az égből kellett járni annak, a ki megtapasztalta önmagán, hogy mindazon vétkekkel, mit embertársaink s nemesebb éntünk ellen elkövetünk, Istent bántjuk meg, azt a nagy világeremtő és fentartó urat, a ki életet, erőt, napfényt és áldást sugároz alá a földre. Akkor pattant ki belőle a legelső isteni szikra s akkor vedlett át a Darwin majomi állapotából a művelődés és fejlődésre képes ember színvonálára, mikor a láthatatlan vezérlő kéz odaállította a jó és rossz tudásának fája alá . . . Idáig jutva már az erkölcsi fejlődés folyamatában az volt a további kérdés, hogy miként hozza helyre, miként javítsa meg az általa elrontott viszonyt, miként állítsa vissza lelke egyensúlyát? — Erre a világra szóló nagy kérdésre minden idők prófétáinak csak egy felelete volt, az t. i., hogy a megtisztulás feltétele a megtérés és a bűnbánat, hogy az emberi vétkek fekete betűit csak könyhullatással lehet kimosni az örök bíró számadó könyvéből.

De hát ki biztosíthatja erről az örök bizonytalanságban hánykódó embert? Ki biztosítja őt arról, hogy az a bűn, a mit ő megszüntnek, kitörültnek hisz, valósággal el van temetve? Ki győzheti meg őt az üdvesség és kegyelem bizonyossága felől? Bizonyára csak az, a ki az égből járt, Istentől jött, tőle nyerte a megbízást s a ki magában hordja az isteni végtelenséget.

Ime, ezt az üdvességet várta a világ évezredek óta, ezt az égi követet jószolgáltak a próféták tisztos rendben egymásután. És csakugyan eljött az éjszaka, midőn feltámadt az emberiség egén az üdvösség napja; eljött az ember, kire bizvást rá lehetett mondani: ime ez az; az idő beteljesedett, a megváltó világra jött. Ne féljete, hanem örüljete, hiszen ez a hír, ez a születés az egész emberiség öröme léssen. Ne féljete! ő lesz az, a ki biztosít titeket a kegyelem felől, biztosít a felől, hogy Isten atya, az Isten szeretet; ne féljete, hiszen ő lesz az, aki felírja az égre, hogy nagy öröme van ott a megtérő bűnös felett.

. . . Sötét éjszakán született, fényes nappal adta ki lelkét; születése bevilágította a sötét éjszakát, halála elsötítette a fényes napot. Milyen találó képei ezek az idvesség napja keletkezésének és leáldozásának . . . Epen ilyen zajtalanul, észrevétlenül, senkitől nem sejtve, az éjszaka leple által eltakarva fogamzik meg lelkünk méhében az idvesség gondolata és érzése, ilyen észrevétlenül derül fel hitünk egére a kegyelem napja. Ezt a bensőnkét átalakítani hivatott nagy eseményt még azok sem veszik észre, a kik körülünk állanak, még azoknak is figyelmeztetésre van szükségök, hogy észrevegyék az idvesség égi napjának kikapattatását bennünk. De hát mi kívántatik ahhoz, hogy valamely kebelben megszülessen az üdvesség érzése? Két fontos tényező, Istennek és az embernek titkos és láthatatlan összeműködése. A születés, vagy helyesebben ujjászületés csak ott köszönhet be, hol Istennek lelke megtermékenyítette az ég után vágyódó emberi szívet.

A Jézus születését angyalok tudatják a pásztorokkal; a bölcsék előtt csillag jelöli a hozzá vezető utat. Mindkettő égi jel, csak hogy az egyik hangban, élősóban, a másik fényben, káprázatban kifejezett égi jel, a szerint, a mint az egyiknek a pusztán angyali szó is elegendő, hogy meginduljon az üdvösség útján, a másik ellenben még jeleket és csodákat is vár az égből. Az indítás tehát felülről jön a pásztoroknak, bölcséknek és királyoknak egyaránt s bármelyik is csak úgy jut el az üdvösség betlehemi nagy öröméhez, ha keresi azt, ha a pásztor álmélködik Istennek nagyságos dolgai felett, miket az idők folyamán kijelentett, a király pedig oda rakja minden aranyát, tömjénét és mirháját, egy szóval minden földi dicsőségét annak lábaihoz, a kinél van a kegyelem és szabadtásra való erő.

Öleljük lelkünkbe azt a nagy örömet, a mit a mai nap angyali szóval hirdet, ünnepeljük lelkünkben az égne földre alá szállott gyermekét, a testté vált igét, az üdvösség és kegyelem élő bizonyosságát. Egyuttal pedig induljunk ama hangok és jelek után, miket nekünk az evangéliumi el-

beszélések nyújtanak. Induljunk, mert boldog pillanat az bárkinek az életében is, midőn megbizonyosodik az üdvösség az Isten kegyelme felől, mikor megszületik lelkében az örökké élő Krisztus, — ellenben szomorú és megdöbbentő dolog az, mikor ez a kegyelem eltávozik tőlünk, mikor az üdvösség napja leáldozik fejünk felett, úgy érezzük magunkat ekkor, mintha megrendülne a föld körülöttünk, lelkünk szentélyének kárpitjai ketté hasadnának és a mardosó lelkiismeret kinos földrengése kihányná valláserkölcsei életünk halottait.

A kor, a melyben élünk, sehoggy sem illik a karácsonyi elbeszélésekben kifejezett képhez. Sehol vágyódó pásztorok, sehol eget kereső bölcsék. A huszadik század eleje nem érzi a hitélet melegét, mert hűtlenné lett az emberiség szent eszményeihez, mert az üdvösség megszemélyesítőjéből, a testté való igéből mumiat csinál. Nem tudja végképen eltemetni, csak lótsz levelekkel takar-gatja be . . . Vajha ebben a sötét éjszakában észlelhető volna már a virradat, vajha ebredezne a lelkekben az üdvösség edes, boldogító vágya; vajha a folyvást kutató emberi szellem ne vesztene el soha lelki szemei előtt, vagy ha elvesztette, feltalálná újra az örökké élő eszmét, az örökké élő igét.

Jöjj kedves karácsony és vezess vissza minket a boldog Bethlehembe; engedd éreznünk a nagy örömet! . . .

Ruszkay Gyula.

Karácsonykor.

Alig derült, már elborult napom,
A boldogság elkerült engemet.
Az élet bántó, küzdő mezején,
Oly sok csalódás érte lelkemet.

Fájó szívem minden dobbanása,
Intve intett, hogy megessal a remény
Minden, a mi fénylő a világon,
Képmutató önzés, csaloka fény.

Hitem oltárán tiszta láng égett,
E lángot mindég szentül őrizém.
Ha roskadoztam a teher alatt,
Hitem új erőt öntözött belém.

Szenvedésim ma eltakaratom
Melegedj fel szívem fagyos kérge!
Örömnapp van! a megváltás napja
Az Isten-ember leszállt a földre.

Örök igazság! . . . Isteni erő,
Véget nem érő tiszta szeretet.
Térj be, hozzám örökös vendégül
Könnyen viselem így keresztmet.

Szokolay Nándor.

Pásztorórák.

Irtá: ALMANSOR.

Erdős Hegyemen a minap olyan nagy hó esett, hogy majd eltemette az alacsony házikókból álló kis falut. Fehér lett az egész falu, az erdő, mező és minden. A nagy hóteher alatt görnyedező házakból alig tudtak az emberek kimozdulni. A posta közlekedés elakadt a jegyzőség már két nap óta nem kapott postát. Szünetelt a hivatal is. A segédjegyző egész nap ott ült a postán és udvarolt a postás kisasszonynak azon ürügy alatt, hogy várja a postát. Ő különben minden idejét a postán tölti, mondják, hogy elveszi a postás-kisasszonyt feleségül.

A segédjegyző mulatságosnak találta a dolgot:
— Bár egészen eltemetett volna bennünket a hó, legalább itt szorultam volna be magával ez üvegkalkitkában.

— Magának tulajdonképen nem volna szabad az üvegen belül tartózkodni — felelte tréfásan a postás-kisasszony — mert a közönségnek kívül a helye.

— Ugy, hát maga engem közönségnek tekint?

— Hát minék, hisz azt mondta, hogy a postáért jött és nem vizitbe.

— Hát akkor látogatába jöttem.

— Ugy, akkor tessék a szobába fáradni.

— Szívesen, de onnan nem látunk az utcára, ha a postakocsi jön.

— No azt ugyan várhatja. Ki tudja hol fagyott be a postával az öreg Bálint.

Ezalatt leszállt az est. Kigyultak a paraszt házikókban a mécsesek és oly esend lett, mintha éjjel volna. Az utcán egy árva lélek nem járt. A postát becsukták. A segédjegyző ott maradt még a postán, aóban a barátságos meleg szobában és tovább csevegett a postás kisasszonnyal.

Mártha, a postás kisasszony, szegény sorsu szülők gyermeke. Atyja hivatalnok volt. Néhány év előtt temették el. Halála után a leány postát tanult s mikor kinevezték Erdős-Hegyemre postamesternőnek, elvitte özvegy édes anyját magával s így éltek esendes falusi szegénységben.

Mártha igen szép leány, nem esoda, hogy a segédjegyző azonnal bele szeretett, mihelyt meglátta. Különbben az ugy szokott lenni falun, hogy a jegyző a postás kisasszonyba lesz szerelmes és viszont. Lehet, hogy a leány, ha nem kerül Hegyemre, százszor találkozhatott volna vele, mégsem lett volna köztük semmi. De mert a sors ebbe a magányos faluba terelte őket, ők rájöttek, hogy egymásnak vannak szánva. És ez így jó is volt. Meg voltak egymással elégedve.

Még ugyan nem volt biztos, hogy Mártha a segédjegyzőhöz megy feleségül, mert az még nem tudott csekély fizetéséből nót eltartani, de azért egyikük sem

gondolt arra, hogy ebből a házasságból semmi sem lesz. Sőt a jegyző folyton arról beszélt, milyen boldogok lesznek ők valamikor a jegyzői lakban. T. i. remélte, hogy a nemsokára nyugdíjba vonuló jegyző helyére őt fogják megválasztani jegyzővé. Ilyenkor azután Mártha tréfásan válaszolt:

— És honnan tudja, hogy én a maga felesége leszek hiszen még nem kérte meg a kezemet, nem tudja, nem kap-e kosarat.

— Abban biztos vagyok.

— Hogy kap?

— Hogy nem kapok.

— En nem mondhatnám — enyelgett Mártha — mert ma is várok egy szerelmes levelet valakitől.

— Az a valaki rossz helyen kopogtat a szerelmes leveleivel, — felelte a segédjegyző nevetve.

Eközben, amint így évődtek, odakünn messze megszólalt az öreg Bálint postakürtje, jelezve, hogy a posta két napi viszontagság után végre megérkezett s az összeköttetés a külvilággal helyre van állítva. Mártha örömmel kiáltott fel:

— Hallja-e Bálintot, no végre megkerült.

— Hallom és milyen vigan fujja az öreg, bizonyára jó hirt hoz.

— De maga most menjen — mondá Mártha félig tréfából, félig komolyan — mert míg én a két napi postát feldolgozom, éjféli is lesz. Eleget lustalkodtunk két napig.

— Majd segíték magának.

— Ha értene hozzá — felelt a leány nevetve.

Bálint befordult a kocsihoz a kapu alá és megállt.

Az egész háznép kiszaladt s volt nagy öröm, tudakozódás Bálint törülgette a bajuszát és a nagy beszélgetésben majdnem elfelejtette, hogy a levelesomagot is le kéne tan szedni a kocsirol. Régen volt ily nehéz a posta, alig bírta leemelni a kocsirol.

Mikor azután végre bekerült az irodába, Mártha felbontotta a csomagot és kiszedegette belőle a sok portomentes hivatalos levelet, mely mind a jegyzőségnek szólt. A segédjegyző ott leste, nincse a portomentesek közt egy neki szóló portós is, de hiába leste. Nagy volt azonban az öröm, mikor Mártha egy kis levélre akadt, mely neki, tulajdon sajtáságos kezeihez szólt. Férfi kéz írta a címet. Mintha ismerte volna ezt az írást Mártha, de nem tudta kitalálni, hogy ki írta. Nagy örömeben tréfálva így kiáltott fel:

— No itt a szerelmes levél, ugye mondtam, látja?

A segédjegyző szinte megijedt. Nem tudta tréfa-e vagy valóság, a mit a leány mond.

— Megengedi, hogy elolvassam — udvariaskodott Mártha.

— Kérem, tessék — felelt készszéggel a segédjegyző, ki talán kíváncsiabb volt a levél tartalmára mint Márta.

Mártha feltépte a borítékot, végig szaladt az iráson és mikor meglátta az aláírást, zavaratan nézett körül és elpirult. Tényleg szerelmes levél volt.

*

Egy bájos asszony szalonjában összeült a rendes társaság teára.

A kanapén a házi asszony trónolt, vele szemben a hosszúhaju doktor ült, jobbról az engedelmes hadnagy, balról a szellemes Don Juan és a doktor mellett a szerelmes Seladon. Mind egytől-egyig feltétlen hívei a bájos asszonykának.

A szellemes Don Juan rátért a themák themájára: a szerelemre. E szóra a háziasszony szemé felvillant, az engedelmes hadnagy hálás tekintetet vetett a szellemes Don Juanra, a szerelmes Seladon lesütötte szemét, míg ellenben a hosszú haju doktor elérkezettnek látta az időt, hogy azt a történetet, mely már hetek óta a begyiben van, a társaságnak elmondja.

— Elmondok valamit, a mi velem történt. Nem érdekes, mert nincs benne cselekvény, inkább lyra, de talán van benne egy kis tanulság. En a hosszú téli estétet nem a kávéházban szoktam töltöni, hanem otthon, meleg szobámban. Beülök a nagy karos székbe. Kinyitom a kályha ajtaját, és nézek a pattogó tűzbe mint nyári estéken a pásztor. Oh mennyi poezis van akkor az én lelkemben, mennyi érzélem! Lelkemben egész tejtűként emelkednek fel az emlékek. Messze, messze a homályban, a messzeségben ott csillognak gyermekéveim elmosódott halvány emlékei, e kiesiny, alig látható csillagocskák. Látom a helyeket melyek gyermekjátékaim színhelyei voltak. Eszembe jutnak kis játszótársaim, pajtásaim és azok az ártatlan csinyek, melyeket gyerekeszünk fúrfangjával kifundáltunk. Eszembe jut az az idő, mikor felébredtem a gyermekkor edes tudatlanságából és meglátam az első „nót.“ mikor tudatára jöttem annak, hogy a férfi és a nő két különböző nemű ember.

— Ideje is, hogy rátérjünk a szerelemre — vágott közbe a türelmetlen Don Juan, a kit szinte bosszantott, hogy a doktor ragadta magához az érdeklődést. De a doktor nem engedte magát zavarni és nyugodtan folytatta:

— Ez volt életemnek legboldogabb időszaka, mert szerettem a nélkül, hogy tudtam volna mily nehéz a szerelmet a való étellel összhangba hozni. Szerettem öntudatlanul, mint mikor a virág nyílik, nem is sejtve, hogy a nyílás után a hervadás következik. Ez volt első és leghosszabb szerelmem. Hat évig tartott. Tizenégy éves koromtól a huszadik évemig. Husz éves koromban azután elváltunk és az én mély szerelmemet elrabolta a nagyváros élvhajszata. Felkerültem az egyetemre és jó módú lévén, elmerültem az élvezetek fertőjében. Pedig oly mélyen szerettem azt az elsőt, — nevét nem mondom, nem tartozik a dologra, — hogy még késő évek multán is sokszor sajnáltam, hogy ez a fenséges érzélem szívemből kivesszett. Néha, mikor a kályha pattogó tűzében merengtem, eszembe jutott a mult. Visszaidézttem annak a bájos gyermeknek a képét lelkemben, azt az edes szerelmet, mely valóságos lángtenger volt és akkor végig rezgett egész lényemen keresztül valami bűvös-bájos kéjérzet.

E szenvedélyes szavak hallatára a bájos háziasszony keblét egy titkos sóhaj hagyta el, az engedelmes hadnagy pedig úgy tett, mintha az elszabadult sóhaj után kapna. A hosszú haju doktor egészen nekihevílt:

— És mily tiszta volt szerelmem! Még gondolat-

ban sem vétkeztem eszményi tisztasága ellen. Hiszen akkor még nem tudtam, hogy a szerelem a legnagyobb zűrzavar, melyben, — mint a szerelem nagy tudósa mondja — a jó és a rossz, az erény és a bűn összezavarodnak, hisz akkor még nem tudtam, hogy a férfiak a legszentebb és legeszményibb szerelmet is „a kéj járna alá hajtják.“

A háziasszony nem szólt, csak egy néma fejbólintással adott kifejezést annak, hogy egyetért a doktorral, ki imígyen folytatta történetét:

— Azóta sokszor szerettem. A vérem hajtott a nők után, legyőzte a szívemet, az eszményi hajlamokat és talán igazsága is volt, mert így tesz mindenki. Keressük a valódi szerelmet — azt az eszményi, fenséges érzelmet és nem vesszük észre, hogy az érzékiség fertőjében úszunk utána. Így elmékedtem s a tűz pattogott, lobogott esténként. . . . Egyszer azután egy örült eszmém támadt. Arra az elhatározásra jutottam, hogy én első szerelmem tárgyát feleségül veszem, mert nélküle nem lesz boldog életem soha. Ő ugyan szegény leány, vagyona nincs, de nekem oly kincsét hoz szerelmével és szívével, mely fölér százezrekkel.

Ez a gondolat szinte boldoggá tett. Izgatott lettem, mert eszembe jutott, hátha már a másé. Éreztem, hogy sietve, rögtön kell cselekednem, mert különben késő lesz minden.

Lázás kapkodással szedegettem elő a tollat és a tintát és kezdtem írni levelet első szerelmem tárgyának. Tollam szerzett szívem hevesen dobogott s a kályhában vígan pattogott a tűz, mint nyári éjszakákon a pásztor-tűz. . . . Sajnos, nem őriztem meg a levél fogalmazványát, vagy talán nem is fogalmaztam, csak ex abrupto írtam s így nem is tudom pontosan, hogy mi volt a levélben, de annyit mégis tudok, hogy azt írtam benne, hogy az én szívemből az iránta érzett szerelem még most sem aludt ki, hogyha szeret még, vagy gondolja, hogy szeretni tudna, elveszem feleségül, mert boldog akarok lenni és nem tudok nélküle élni; írja meg tehát, hajlandó-e hozzám feleségül jönni s ha igen, küldjön hajtűrtjeiből egy szálat, hogy addig míg viszontlátom, legyen mit erekléként imádni és csókolni.

A doktor megállt és pihent.

A szellemes Don Juan gúnyosan mosolygott, a szerelmes Seladon csodálkozott, az engedelmes hadnagy e volt ragadtatva s a bájos háziasszony kíváncsian kérdezte:

— Na és tovább, kapott választ a levele?

— Kaptam, — folytató a hosszúhajú doktor — egy hét múlva beállított az illatos kis levél és benne minden írás nélkül egy csokor szőke hajfűrt.

— Persze első dolga volt a fűrtöket megcsókolni — vágott közbe a kis háziasszony.

— Oh dehogy.

— Nem? kérdezte csodálkozva a háziasszony — hát miért nem?

— Mert az illatos levél a hivatalban az íróasztalom mellett talált. Ha a karosszékekben talált volna a patogó tűznél, poetikus hangulatban, akkor nem történt volna meg velem az a gyalázat, mely még most is nyomja lelkemet s a mely arra indít, hogy bűnhődésül ezt önök előtt, mint szégyenfoltomat elmondjam. Mondom, akkor nem jutott volna eszembe, hogy ennek a hajfűrtnek viselője szegény, pénz és rang nélküli postamesternő, kivel nem lehetek boldog, mert a boldogsághoz pénz is kell. Mondom nem történt volna velem az a gyalázat, a mely megtörtént, t. i. hogy a hajfűrtös levelet durva cinizmussal zsebre vágtam és többé azóta nem láttam.

A háziasszony megvető pillantást vetett a hosszú hajú doktorra, a szigorú hadnagy „állig gombolkodott be“ és felállt, de a hosszúhajú doktor nem jött zavarba, hanem így folytatta beszédét:

— Már most, előre bocsátva azt, hogy mint később megtudtam, a leány két hó múlva ezen levél után férjhez ment. — kérdelem önöktől, elítélnék-e engem eljárásomért vagy nem. Azután: miért küldte nekem a leány azt a hajfűrt-csokrot, holott hát hónap múlva már asszony lett.

— Az első kérdésre — felelé a szellemes Don Juan — az a válaszom, hogy nem vagy elítélendő. Sőt nevetséges vagy, a miért szégyenfoltnak tekinted ezt a történetet. A második kérdésre akkor tudok választ adni, ha megmondod ki lett a leány férje.

— Egy falusi jegyző.

— Nos akkor gyanúperrel élek, hogy csak azért küldte neked a levelet, hogy megtartsan tartalékban, ha az előbbi partija szétmegy. Azzal a csokorral a kecske is jóllakott, a káposzta is megmaradt.

— Szégyelje magát — vágott közbe a háziasszony, — hogy lehet valakit ily aljassnak tartani. Nem ismeri a nőket. Én azt hiszem, hogy csupán könyörületből küldte a hajcsokrot, hogy a reménytelen szerelmesnek gondolt doktornak legyen mit csókolnia.

— A nők kifürkészhetetlenek — szólt melán az engedelmes hadnagy.

— Az asszony ingatag — sóhajtott a szerelmes Seladon, a hosszúhajú doktor pedig így folytató:

— Hát őszintén megvallom, hogy eddig én sem jöttem rá az igazi okra és talán nem is fogom soha tudni, mert ezt csak tőle magától tudhatnám meg, pedig vele nem akarok ez életben találkozni. De egy tanulságom van, a mit ezen esettől merítettem s ez az, hogy az a boldogság, mely a szívet valamikor betöltötte, mely nyomokat hagy lelkünkben. Elmúlik szerelmünk, elmúlik ifjuságunk, elmúlik minden. Van idő, mikor mindazokért, a miket tettünk, irtunk, mondtunk, nemcsak mások előtt, de önmagunk előtt is röstelkedünk, de ez az idő is elmúlik és jön idő, mikor fáradt testtel, de éber elmével visszanezünk a múltba és hálát adunk az Istennek, hogy volt néhány óra életünkben, melyben a rideg valót lerázva, az idealizmus légkörébe emelkedtünk és hogy vannak emlékeink, melyek vigasztalni fognak akkor, midőn új emlékeket gyűjteni többé nem leszünk képesek.

No meg aztán az is egy tanulság, hogy szerelmes levelet mindig az íróasztal mellett kell írni s mielőtt az ember megírná, egyet aludjék rá.

A szobalány behozta a graciense szervírozó asztalkákat, a vendégek elé rakosgatta és miközben a társaság a forró teát szűrölte, vig eszmecsere folyt a szerelemről, erről a legáltalánosabb és örök témáról.

A nyájas olvasó bizonyára szeretné tudni a valódi okot, a miért Márta a hajcsokrot a doktornak elküldte.

Nos én magam sem tudom, mert ez nem kigondolt mese, hanem megtörtént valóság. Ha mese volna, megmondanám, de így csak Márta tudja.

Biztos módszer.

Írta: MIHÁLYFALVY.

A köröskerti postamester ábrándos leánykaja, a szőkefűrtű, kek szemű kis Ilonka, szobája udvarfelőli ablakában állva, gondolataiba merülten néz ki a lombtalan fák zuzmaras ágai felett elterülő szintelen levegőre. Szíve telve van keserűséggel vegyes boldog sejtelmekkel; hogy mire gondol, biztosan maga sem tudja; hogy boldog-e vagy boldogtalan, maga sem tudná megmondani. Egy szóval szerelmes. A segédjegyző ur, egy vidám képű, inkább naiv, mint szellemes, tulságos őszintesége mellett csudálatosan tartózkodó, mások tréfáin mindig nevetni kész, de sohasem tréfálkozó fiatal ember. Köröskert egyetlen nőülésre való kaputos férfija az a boldog halandó, aki a kedves kis Ilonka szívére lopózva, ott mindenféle zenebonát csinált. De hogy ő, a fiatal hódító erről tudna valamit, alig hihető; nyilatkozni ő ilyen ügyekben a világot sem merne, Ilonka meg csak nem kérhetett tőle szerelmi váltomást! Ez a baj éppen. Teljes egy éve jár a segédjegyző úr a házhoz és még senki sincs tisztában szándékai felől. Ez a különös állapot nyomja az Ilonka kis szívet, mely a nagy bizonytalanság miatt egy teljes év óta lázasan dobogva várja, reményli, hiszi, rettegi boldogsága hajnalának pirkadását.

A mellékszoba nyitott ajtaján az egy virágjában levő, sötét szemű, piros arcu és mosolygó ajku szőke asszony lép be; az Ilonka anyja. Odamegy az ablakban merengve álló Ilonkához s vállára teszi kezét. A kis leány megrezzenve fordul hátra és láthatólag csalódottan tekint a mosolygó szemek közé.

Kis Ilonkam — szól a postamesternő — te megint szomorkodol; biztosan a segédjegyzőre gondolsz ugy-e?

Ilonka nem felelt; de csüggedt tekintete elarulta, hogy anyja eltalálta gondolatát. A postamesternő megfogta az Ilonka kezét s gyöngéden maga mellé vonta a keretre és mosolygó arczával, de mégis szembetűnő gondossággal tekintett Ilonka szeméi közé s így folytató:

— Elbeszéltek neked egy érdekes történetet. Igaz történetet. Velem történt, de eddig nem mondtam el senkinek. Nem is tudta mas, mint az apád, a nagymamád, meg én. Hárman. Most, hogy szegény jó nagymamád már több egy évvel a temetőbe fekszik, csak ketten tudjuk, apád és én; te leszel a harmadik. Családi titok ez amibe most belé avatlak, te is őrizd meg mint én, legalább 20 évig. Ne félj, nem lesz elbeszélésem sem unalmas, sem hosszú. Tegeged meg különösen fog ez most érdekelni.

Ilonka erre az utóbbi állításra keserűen mosolygott és szótalan megadással várta a mama elbeszélését.

— Husz év előtt én is ilyen dult kedéllyel, háborgó szívvel állottam ebben az ablakban, mint te most. Éppen olyan ábrándos kis leányka voltam akkor, mint te most. No, ne kételkedj szavaimban; mint leány, mondom, én is ábrándos voltam; minden leány az — Én sem tudtam, hányadán vagyok szívem választottjával. — Szerelmes voltam, vártam a megnyilatkozását, de hiába. Az akkori postae Expeditor — az én választottom — valószínű tuskó volt a te segédjegyződhöz képest. Két évvel át minden nap eljött ebéd után hozzánk, elővette az újságot, nem szólt semmit, csak olvasott. Ha kiolvasta, zsebébe dugta az újságot, a mamának kezét csókolta, nekem azt mondotta: „magamat ajánlom“ és elment. Így tartott ez két éven át minden nap.

— Ugy-e papa volt az az Expeditor? kérde Ilonka érdeklődéssel.

— Csak várd el a végét, szólt a mama, majd megtudod, ki volt. Szóval az Expeditor ur nagyon unalmas volt; de nekem mégis tetszett és már szinte beleöszültem — 20 éves korom daczára — a várakozásba, hogy a boldogító vallomásra rámondhassam a boldogító „igent.“ De a vallomás késett, én busultam, a mama haragudott. Egyszer azt mondja a mama:

„Te Ilonka, ez így nem tarthat sokáig. Az a mulya Expeditor vagy elvesz, vagy kiadom az utját.“

— Én megijedtem, kértem a mamát, ne legyen türelmetlen, se szigorú. Erre aztán nagy fontoskodva így folytató a mama:

„Tudod mit; a mai napon el kell dűlnie az ügynek, vagy jobbra, vagy balra.“

— Féltem, hogy valami nagy baj kerekedik a dolgoból; de a mamám, az én gondos, jó mamácskám meg nyugtatott. Azt mondotta, hogy csak bízzak ő reá mindent; ha jön az Expeditor, ne áruljak el se szóval, se viselkedéssel semmit; ő majd elvégzi az egészet. Maradjak szépen bent a szobában, hallgassam végig a halani valókat csak arra figyelmeztetett, hogy ahol illőnek találom, ott sirjak minél többet, minél hangosabban, minél keservesebben. — Nem csuda, hogy én az arra következő éjszakán be sem tudtam hunyni a szemem.

— Másnap délután jött megint az Expeditor. A mamának kezét csókolta, nekem egészségemre kívánta az ebédet, azzal — miként már két év óta minden áldott nap — elővette zsebéből a Pesti Néplót és elkezdte olvasni. Én kétségbe voltam esve: láttam, hogy a mama izgatott; de nem szólt semmit, míg az Expeditor be nem fejezte az olvasást. Mikor a kiolvasott hírlapot összehajtogatni kezdte, hogy azt a zsebébe téve, miként tenni szokta, távozzék: az én aranyos mamácskám szigorú arczal elébe állt és komoly, száraz hangon szólt az Expeditorra:

„Mondja csak, Expeditor ur, minek köszönhetjük tulajdonképen a szerencsét, hogy maga két év óta minden nap meglátogat bennünket? — Az Expeditor elhivatnyult; jiedten rebegett valamit, de az én drága jó mamácskám nem engedte szóhoz jutni és erélyesen folytató: „Mit akar kérem ezzel elérni? Mi a célja vele? Az, amit már eddigelé is elért? hogy t. i. kompromitáljon egy tisztességes családot? Tudja-e, hogy már is arról beszélnek a faluban, hogy maga az én Ilonkámnak a jegyese, völegénye? . . . Tudja-e, hogy miután ebből egy szó sem igaz, mi magának a kötelessége? . . .“

Az Expeditor felugrott a helyéből, az én kedves mamám elé állt, szívére tette a kezét és — mig mi

ketten a várva-várt vallomásra lesve néztünk reá — a legártatlanabb, a legeggyűzőbb lemondás hangján szólt:

„Bocsánatot kérek, igazán nem tudtam . . . többé nem fogok hát alkalmatlankodni.“ — és indulni készült.

„Mit, maga el akar menni, vissza sem akar többé jönni.“ — rivált reá az én aranyos mamácskám, mialatt én, akár illő volt a helyzethez, akár nem, hangos sirásra fakadtam. „Maga elcsábítja a leányomat, elbolondítja, közbeszéd tárgyává teszi, azután itt hagyja, félre áll, hogy folytassa másféle csábításait; maga nőcsábító, maga Don Juan, maga . . . szivtelen teremtés.“ És elkezdett az én áldott jó mamám maga is zokogni. A szegény Expeditor úgy állt, mint valami sóbálvány.

„De hát . . . mit kell hát tennem?“ rebegé végre.

„Mit kell tennie? Azt kell tennie, hogy ha kávéháznak tekintette két éven át a házamat és ezzel megitélésnek, kellemetlen föltervéseknek tett ki bennünket, főképen pedig a leányomat: most már a közhiedelmet, hogy Ilonka a maga mennyasszonya, nem szabad megczáfolni, mert ezzel teljesen tönkre tenne bennünket, főleg pedig az én kedves leányomat, drága Ilonkám!“

Az Expeditor halotthalványan, remegve állt bírāja előtt.

„Mit tegyek hát kérem . . .“ rebegé.

„Kérjen bocsánatot“ követelé a mama.

„Bocsánatot kérek.“

„Most kérje meg az Ilonka kezét!“ folytató a mama.

Erre az Expeditor reszkette sandított felém, de nem mert szólani.

„Ugy-e maga gyáva ficzók — szólt a jó mama — nem tudja, nem meri a hibáját jóvá tenni!“

„De tudom is, merem is“ szólt elszántan az Expeditor.

„Nos, megkéri az Ilonka kezét?“

„Igen, de . . .“

„Nos, hát ha megkérte, magának adom!“

„De . . . Ilonka . . . kisasszony . . .“

„Ez már a maguk dolga“ . . . szólt a mama és a nyitott ajtón a szomszédzobába távozott. — Hogy én nem ellenkeztem, azt gondolhatod, édes kis leánykám. Így lettem én a papád felesége!

Ilonka tapsolt, kaczagott.

— Nos, látod, az én boldogult mamám módszere biztos módszer. Ezt kell nekünk a te segédjegyződdel kipróbálnunk. Csak két dolgot kell tisztába hoznunk: először, hogy vállalkozol-e te is a rád váró szerepre, és másodsor, hogy mikor hajtsuk végre tervünket. Én hoztam t. i. két évig járt az Expeditor, csak akkor vettük elő a biztos módszert; te hozzád pedig csak egy éve jár a segédjegyző, tehát talán várhatnál még vagy — egy évig!

Ilonka nem szólt semmit, csak sirva-kaczagva borult a mamája nyakába s össze vissza csókolta arczát, nyakát, a hol érte.

* * *

Másnap a postamesterék Ilonkaja a segédjegyző menyasszonya volt. De hogy mi történt előzőleg közöttük, miképen alkalmazták a „biztos módszer“-t, arról — legföljebb csak husz év múlva fog értesülni az Ilonka férjhez vágyó, ábrándos kis leánykaja, hogy a „biztos módszer“ családi tradícióit megörizze és tovább fejleszse.

Karácsonyji álom.

Az asztalon áll a fenyőfa.

Rajt számos, ékes czifraszág —

Künn hóvihar . . . recseg az ág . . .

— „Valaki zörgött ablakunkon
Bocsásd be, árva gyermekem,
Hadd pihenjen meg idebenn.“

Ajtót a kis fiu kinyitja —

És sirjából az ifju nő

Karácsonyestére haza jő.

Megdöbbenve néznek reája . . .

Aztán egy röpké pillanat —

S egymás keblére omlanak.

— „Anyám!“ — susog a kis fucska, —

„Oly rég vár árva gyermeked,
Boldog csak itt, csak itt lehet!“

S fejét lassan ölébe hajtja —

Oh, mily gyönyör! oh, mily öröm!

És egyre hull a csók-özön!

— „Nóm! édesem! drága szerelmem!“

Ujjongva felkiált a férj, —

„Imádkozám, hogy vizszatérj!“

És szól a nő: „Im' visszajöttem:

Ma örvendenek az emberek,

Könnyet hát ti se ejtsetek!“

. . . Zendül a betlehemi ének,

S a férj térdre borulva esd,

S hull, egyre hull a csók-özön!

Es a csodás, bűbajos álom

A legszebb ünnep éjjelén,

Tovább ringatja lágy ölen! . . .

*

Az asztalon áll a fenyőfa,

Körülte boldog kis család,

Künn szél dühöng, recseg az ág . . .

P.

Petyik Petykó Pesta.

Írta: KOMÁROMY ISTVAN.

Petykó volt az igazi neve, Petyik a pásztor emberkeknél szokásos tapadéki neve, ennek a simpatikus betyárnak. Harmacson született az 50-es években jómódú juhász szüléktől. Ősei is és az egész Petykó-had emberemlékezet óta a harmaczi meg a czikóházi tanyákon lakálgattak. Ha jól ment sorsuk feles juhászok voltak, ha fordult a kocka, belé írtott a mételey a birkába és sok lett a bőr, a minek Teremtő uram Jénében igen örült, akkor beszegődtek a Hollókhoz, s ha felszaporította megint a nyáját az Isten, akkor ismét a maga kezére legeltetett a Petykó-had.

Azt mondja Sándor Béla és Markus Berezi bátyám e betyarról, hogy soha szebb fiút nem teremtett az Isten, s szebb betyárt még Nógrád életében nem pingált, mint ez a Pesta gyerek volt. — Majd egy ől magas, karesú 22 éves szöke legény volt, mikor először kezök alá került. Jóságos arcán mindig nőies, bánatos mosoly ült, kicsi bajú szája még csak ütközött, mely arcának nemes vonásait kiegészítette. Hangja légy és dallamos, a mely tulajdonait egy értékesítette, hogy ha üldözték női ruhában sikerült neki mindig a törből kimenekülni. — De ha legénynek kellett lenni, az is tudott lenni, még pedig tene legény. — Fokosát, a mely még most is Sándor Béla bátyámnál van a nagydők emlékei között, s a 48 as luszár kard mellett szépen megfér, úgy forgatta; hogy egy falu sem tudta tőle elvenni, s mikor az edelényi Kistaludi kispusztán elesipték, 2 pandúr meg egy lakodalmas násznép egy óráig harezolt vele, míg le tudta fűlelni.

Sajnálattal kell beismernem, hogy nem sokat tudtam a fiúnak tettei közül feljegyezni, mert két bátyám kiktől a dolgokat hallottam elmondani, addig, míg irónt és papirost nem vettem elő, egész örömmel meséltek el nekem mindent; de mihelyt jegyzeteket akartam tenni mindjárt felmondtak a barátságot azzal az indoklással; hát ha még bajba kerülünk azért a sok rabváltásért: Igyekeztem őket megnyugtanni, hogy ezen jelenetek és következményei már csakugyan elévültek, de bizony az sem használt. Meg azután sokáig nem tudták a fiút elcsipni, hát egy kis szerény szegénykezés is bosszantja és sérti két batyam önézetét. De hát a fiú egyszer mégis csak kalitkába került, s ha egy kicsit hozzá tettek volna is elbeszéléseikhez — én azt is elhittem volna — és a kedves olvasó pedig nem kutató; de sőt jobban mulatott volna azon.

Elég az hozzá, hogy Petykó Petykó Pesta mint szökött katoná adta a fejet a betyár életre. Azt mondják, hogy a sorozás elől lépett meg és csapott fel betyárnak. Hallottam azonban azt a versiót is, hogy bizony már ő katoná ruhában csinálta az „indibalancaz“ ot egy fél évig a losonczy nagy kaszárnya udvarán, de nem tetszett neki a négy fal meg a sok parádé, sem a czintányér és nagy dob, annál kevésbé a német commandó, és ez kergette el. — A kaszárnyából hetenkint csak egyszer lehet kijönni, szeretőt pedig csak olyan szabaleány vagy szakácsnéfajtát lehet tartani. Nem való e juhász fiúhoz, meg nem is illik. Volt neki a „Kaczagó“ pusztán olyan szeretője, hogy különb volt az ezredes úr leányánál, s az fájt neki: hogy ő azt nem láthatta, mikor akarta. Vissza kívánczolt lelke a nyáj mellé, vissza a szagos fűves mezőre, vissza a lombos erdőbe, hol tilinkójába bele lehelhette szerelmét és bele sirhatta bánatát. — El is fújta míg a regimentre nem rukkolt, míg gyönyörű szöke haját nem vágta rövidre, „hogy szépen szól a vezér úrüm kolompja,“ elfújta szépen és keservesen minden este babája fülébe, úgy hogy még a Tökés pusztai bacsó fekete szemű leánya sem tudott aludni. Nem esuda tehát, ha megfosztva ennyi örömtől, a rossz életre adta magát.

Egy álló hónapig, egy század osztrák baka kergette czimboráját a jánosi erdőkben, még sem tudták kézre keríteni, Jobban ismerte ő a terepet, mint a német kapitány úr, pedig nem járt vezérkori iskolában, sem kártyát nem tanult olvasni. — Szégyen szemmel kellett a 11-ik compániának haza rukkolni, s nem vittek haza egyebet, mint azt a rongyos erráris mundúrt, a miben Pesta szenvedte rekruta napjait. Az ócska ruhát, melyhez annyi keserűség tapadt, reá húzta egy csouka cser dekára és ottan találták azt meg. Ő pedig ment-ment tovább, bujdosott, még ellenségei fardtak bele üldözésébe.

A nyáj mellé többé vissza nem térhetett, mert ott elesipték volna és a kassai „brigádba“ kellett volna szenvedni szökéseért; hát felesleg volt betyárnak.

Embervér nem tapadt kezeihez, mert nem tartozott azon betyárok közé, kik öltek. Rabolt és lopott szépszerivel, de unalmában nem is tudott volna egyebet tenni. 126 lopás és rablás az, mely részben reá bizonyult és melylyel gyanúsítottak. Hat czimborája segített ebben neki, kiknek neveit és az egyes eseteket a rimaszombati törvénytörvényeknél lévő bűnügyi iratok örökítették meg. —

Az ő életében az a legérdekesebb, hogy 7 csendbiztos egy főbíró elnökle alatt kergette és utóljára is szeretője völegénye adta a törvény kezére. — Megtörtént, hogy midőn a csendbiztosok Serkében Béla bátyámmal készítették elfogatására a hadi tervet, Pesta belépett másod magával Serkébe, kibocsájtott a Flaskó udvarából egy jó malacot, felhajította a serki vár tetejére, felperszelte és vig tilinkó szó mellett ülte annak torát 7-ed magával reggelig S midőn a csendbiztos urak kapatosan fellovagolták a vár tetejére, csak a tűz helyét találták.

Ezzel ugyan két bátyám nem dicsekedett el, de még többen élnek abból az időből, kik erről tudomással bírnak. — Az is megtörtént, hogy akár háuszor bekopogtatott a főszolgabíró ur és csendbiztos ur ablakán jóestét kívánni, de mindig szerencsésen ellépett. A vidéki pusztákon pedig nem volt egyetlen egy pásztor lakodalom, hogy Petykó 3 napig ott nem tánczolt volna, sőt asszony ruhában sokszor még a hitre is bement a lakodalmas násznéppel. — Ha pandur tévedt oda, vagy az nem ment be, vagy Petykó lépett meg, vagy együtt mulattak.

A rimaszombatiakkal tette meg egyszer azt a kis tréfát, hogy az osgyáni pusztáról beüzenteretett: Petykó ottan van és mostan elfogható. — Két bator rendőr vállalkozott is, hogy ők elfogják Petykót. Felfegyverkezve szuronyos puskával a két rendőr kocsin kihajtatott a pusztára és Petykót csakugyan ott találták. Petykó szinlelte a gyávát, hogy a rendőrök vérszemet kapjanak, a juhodalýba menekült. — A két rendőr fegyverét szögezve Petykónak, megadásra szöllították fel — és ő legott meg is adta magát, sőt valami rossz rozsdás lánczozal meglánczolni is engedte kezeit. Ennek a rémhírnek rögtön szárnya nőtt Batyiban, s az egész város aprajagygyja a szabadkai köhögid ment elébe fogadni, a rossz nyelvek azt mondják, hogy még a társulati zászlót is kivitték elébe. A mint a szabadkai kocsmához ért Petykó a rendnek bator őreivel, nem lévén erre a népes fogadtatásra elkészülve, megszeppent látszólag és egy kis rendezítő magához vételére kérte a rendőröket. A két rendőr a biztonság és diadal tudatában hajlandó lett vele előre az áldomást meginni. Kihozattak egy itcze bort és összekoczeztintották. Petykó a rozsdás lánczot lehajította

magáról, a két rendőr fejét pedig mint két ezinke fogót össze koczeztintotta és odébált. — Bekecsét a rendőrökre hagyta, mert utközben arról panaszkodtak, hogy sokat áztak és fáztak már érette.

Tréfának egy betyártól ez is elég volt — Ha azonban én lettem volna a Petykó helyzetében, csatorás pipámát küldtem volna be a polgármester urnak — s most együtt mutogatnák azzal a nagy lábás órával — a városházán.

Hogy mi volt ezekben igaz, s mi nem, — nem tudom, — nekem elmesélték és én leírtam. A következőket azonban S. Béla bátyámtól tudom, ki derült kedéllyel — többször emlegetve a Krisztust meg Mariát — mondta el nekem.

Már tühetetlenné kezdett lenni a helyzet, a vagyon biztonságot annyira megzavarta Petykó budaúnak művelete. Nap nap mellett érkeztek feljelentések és mindennütt Petykó járt, az ő kezén röfögött el minden malacz, és bégett el minden birka. — Összehívta tehát Markus, Ohlebovits, Kriston, Okolicsányi, borsodból Kis Naczi, Ráth Rudi és a nógrádi járás csendbiztosait Serkébe egy bizalmas értekezletre. Az értekezlet megtartottak és elhatározták, hogy egy nagyobb határok közé szorított nyomozati kört alkotnak; kiindulás Nyustaryól és 8 nap mulva találkozás Bánrévén, úgy azonban, hogy a szomszédos vármegyéket is belevonják a körbe. — Különösen a szt.-péteri járás csendbiztososa -- kinek elég alkalma volt odahaza is tanulni — Kis Naczi köpte nagyon a markát, hogy ő Petykót élve vagy halva megkeríti és S. Bélahoz viszi. — Volt azután nagy evés és ivás, reggel pedig a csendbiztos urak 24 pandúrral kaptak lóra és megkezdődött a hajszá. Bejartak ők 8 nap alatt toronyát-baranyát, s azt hiszem, hogy egyetlen egy esárda sem maradt ki a haditervből; de Petykó sehol nem mutatkozott, pedig mindennütt még meleg nyomát találták — A 8-ik napon egész pontosan jöttek össze Bánrévére, s beszámolt mindenkivel azzal, hogy Petykónak nyomára akadtak ugyan, de bizony ő maga sehol nem volt található. Lett erre megint nagy evés ivás, s mindenki hosszú orral vette az útját hazafelé.

A mily sokat ígért a terv, a kezdet, olyan kevés lett az eredmény és rövid itt elbeszélésem.

En ugyan abban a meggyőződésben vagyok, hogy ezen nyomozat alatt okvetlen fordultak elő olyan események, melyek igen megérdemelték volna, hogy megörökítsék, de ha azt nem sikerült megidnom, nem volt módomban leírni. Azt azonban a Fejerváry ur számadója Várgedéből mesélte el, hogy Petykó mindennütt a nyomukban járt asszonyok oltözve, s egy este ő vitte szamaras szekeren Várgedéből a Vaksi pusztáig és kaczagva beszélte el, hogyan csapta be a csendbiztos urakat.

Csendbiztosaink nyomoztak tovább és lankadatlanul Petykó pedig garázdálkodott tovább ernyedetlenül. — De elvégre is sorsát a földön senki ki nem kerülheti: Petykónak is ütött a 12-ik órája. — Történt, hogy az edelényi Kifaludi kispusztai számadó bacsó leányát, — ki Pestába volt szerelmes és viszont — erőszakkal hozzá kényszerítette bojtárjához. A Pesta fiú sokáig törte fejét, miképen lehetne ennek a botorságnak elejét vágni, de nem volt képes belőle kiokosodni. Egy mód volt előtte, eltenni a völegényt láb alól, de erősebb volt jelleme szívénel és nem akarta emberélet árán imádottjának boldogságát biztosítani, meg mint betyár ő hitves feleséget nem is tarthatott. Jól van legyen egy mint a végzet rendelte! Bele törődött ő szépen abba a gondolatba, hogy a Mari férjhez menjen, hiszen akkor is az övé marad a szíve — „De elmegyek a lakodalmára és kitánczoló vele magam egy betyárosan!“ mondogatta magában. — Ki is tüzték a lakodalmat és Petykónak is híradással voltak. — A völegény azonban tartott, hogy itt még baj is lehet. A lakodalom estőjén tehát nagy titokban beüzent Szent-Péterre a panduroknak, hogy egy betyár tánczol a pusztán. Két pandur lóra kapott és 10 óra tájban már a pusztán voltak. A kert alatt leszálltak lovaikról és azt a kiállított strázsának adták át, de még maguk sem tudták kivel lesz dolguk. Ovatoságból a völegény nem üzente meg, hogy Petykó Pesta a betyár.

Pesta keservében egész nap duhajul mulatott, mintha élete végperceit érezte volna. Nem sokat ért már neki ez a rongyos élet, egy szép leány volt az, ki keserű életét olykor olykor megédesítette, s azt is elvitték előle a hitre. Fájdalmában ivott egész napon, s töltött pisztolyait is mind kilövöldözte; ez volt vesztének oka.

A két pandur ovatosan az ablak alá lopózkodott és felakadt a szemök, midőn Petykót látták meg odabent tánczolni. — Az egyik bator legény volt s azt mondta, hogy akármit is lesz, ő megbirkózik vele, mert elég erősnek érzi magát; de a másik pandur úgy járt mint a kopó, a mely nyomra akad és esából, s midőn farkassal találja magát szembe, vonitva szalad vissza a gazdája hata mögé. — Az én pandurom is szépen vissza akart vonulni, hogy bizony ő nem szerencsetlenkedik. A másik biztatta, hogy ha nem is jön be, csak azt tegye meg, hogy az ajtónál töltött pisztollyal álljon készen; a mire sikerült is reá venni. Készen volt a hadi terv. A bator pandur ügyes és markos legény volt, s csak arra várt, hogy Pesta az ajtóhoz tánczolja, ahonnan azután gyorsabban és könnyebben kaphatja el a torkát. Lestelste az ablakról, izgatottságában már majd reá kiáltott, midőn Pesta az ajtóhoz a cigány elé kanyarodott; ebben a pillanatban a pandur, a különben is nyitott ajtón beugrott és a primás cigány háta mögül, mint a tigris ugrott reá Pestára és szerencsésen elkapta selyem nyak ravalóját. Hogy azután mi történt, azt csak kevesen tudják elmondani, mert Pesta úgy bánt a nagy emberrel, mint a vadkörtevel, hol a gerendában, hol pedig a földön volt a pandur; de azért nem tágitott és szerencsésére a nyakravalót el nem engedte.

Ez alatt vérszemet kapott a másik pandúr is és az is segítségére rohant czimborájának, de ez sem volt elég, hát az egész lakodalmas nép megrohanta Pestát, de még így sem boldogultak vele: hanem a völegény aztán végső kétségbe esésében fokosával leütötte Pestának jobb karját — egy kézzel azután nem bírt küzdeni a nagy erő ellen, — és így megadta magát. Összelánczolták a hogy csak lehetett és még az éjjel Kis Naczi csendbiztos elé állították.

Szeretője, a szép Mária pedig sirt, sirt . . . keservesen szogott, de hiába . . . mert Pestát nem látta soha többé. — Pesta a két pandúr között ballagott szomorúan, lehorgaszott fővel, vissza vissza nézett és míg látta a pusztai mécs világot, fel-fel lobbant szívében a

szabadulás reményének szikrája; de a hogy a Bódva hídon átkanyarodtak és elvesztette szemei elől a mécsvilág utolsó sugarát, örök gyász, sötét homály borult kesergő szívére. A nemtelen völegény pedig ujjongott örömben, hogy a törvény kezére adta Petykó Pestát!

Kis Naczi csendbiztos uram személyesen hozta fel magával Pestát egyenesen Serkébe Sándor Béla főbíróhoz, a hol azután kemény vallatóra fogták a legényt. — Nem találtak meg Serkében olyan ebédet, mint akkor! Még Pestát is jól tartották volna, ha izlett volna neki az ebéd. de hát ő olyan volt, mint a kis madár mikor lépre kerül és drot kalitkába zárják: annak sem kell az eledel, mert nem maga foszthatja le a Napraforgó olajos bogyoit, neki sem kellett a mérszarszékéből kikerült pecsenye. — Szegyenkezve panasolta el a főbíró úrnak, hogy elvette az Isten az eszet akkor, midőn pisztolyait kilövöldözte, mert ha azok töltve vannak, most sem került volna ide.

Rimaszombatban állították a törvény elé, a hol 10 kemény esztendő sóztak a nyakába. Markus Beró bátyám meg is látogatta zarkájában és megkérdezte: hogy vagy frater? Pesta búsan válaszolta, hogy jobban is lehetnék tekintetes csendbiztos uram!

Ki is ülte Pesta a 10 esztendőt, ki is szabadult szerencsésen, de azota nyoma veszett. Mikor a tömlőcből haza került, azt mondta: — elmegyek más varmegyébe, mert nem akarok még egyszer a Sándor Béla kosztjára kerülni!

Halott, a ki él.

Mark Twain után angolból: Dr. GLATTER BÉLA.

1892-ik év márczius hónapját a Rivierán töltöttem, Mentoneban. Ezen a félreeső helyen minden ember megkapja külön-külön mindazokat az előnyöket, a melyek egy pár merdfölddel távolabb, Monte Carlóban és Nizzában csak összeségükben élvezhetők. Így a melegen ömlő napsugarakat a balsamos levegőt és a gyönyörű kék tengert, a hangulatot zavaró emberek sürgés forgása, larmaja, gögössége és fitogtatása nélkül. Mentone csendes, egyszerű, nyugodt és igénytelen hely; a gazdagok és oltözetükkel feltűnni vágyók nem jönnek ide. Úgy látszik, szabály itt, hogy gazdagok ne járjanak ide. Néha-néha akad ugyan egy-kettő, pl. most is megismerkedtem egygyel. Ne hogy elarjuljam kilétét, Smithnek fogom nevezni. A „Hotel des Anglais“-ban villásreggeliztünk együtt, mikor egyszerre felkiallott:

„Gyor-an, nézze jól meg azt a férfit, a ki most megy ki az ajtón; de jól nézze meg!“

— Miért?

— Ismeri Ön?

— Igen. Egy pár nappal hamarabb érkezett, mint Ön. — Azt beszélik, hogy egy öreg, magába vonult s nagyon gazdag lyoni selyemgyáros; azt hiszem, valami magában élő ember, a kinek nincs senkije a világon. mert mindig olyan szomorúan és ábrándosan néz s nem beszél senkivel. Theophile Magnan-nak hívják.

Azt hittem, hogy Smith most már nem fogja elmagyarázni azt a nagy érdeklődést, a mit Magnan ur iránt mutatott, pedig éppen ellenkezőleg történt, mert ő e helyett úgy elmerengett, hogy pár percig elveszett számára a világ velem együtt. Néha-néha végigszántotta ujjával kenderhaját, mintha ez is segítségére lett volna gondolkodásában, — ez alatt pedig egészen kihült az étele. Végre így szólt:

— Nem, sehogysem jut az eszembe!

— Mi nem jut az eszébe?

— Andersennek egy bájos kis meséje. Sehogysem emlékszem rá. Nagyjából ez: Volt egy gyereknek egy kedvenc madara, a mit kalitkában tartott, de nem gondozta, nem ápolta. Gyönyörűen énekelt, de senki sem hallgatta, figyelemre sem méltatták, az éhség és szomjúság kinozta szegényt, éneke egyre panaszosabb, gyengébb lett, míg aztán egészen megszűnt — kimult szeg ny madárka. Jött a gyermek és nagy lelki furdalást érzett, keserves könnyekkel és jajveszékeléssel hívta össze pajtasait, s nagy pompával és megható bánattal temették el szegény madárkát, a nélkül, hogy tudták volna szegénykének, hogy az nem csak a gyermekeknél van úgy, hogy a köitöt ehen nagyják halni, halála után pedig annyit áldoznak a temetésére és síremlékére, hogyha azt életökben adták volna nekik, gondtalanná és kényelmessé tették volna az életet nekik. — De így . . .

Itt azonban megzavartak bennünket. Este tíz óra tájban átfutottam Smithhez, a ki behitt szobájába, hogy dohányozni és tüzes skót bort inni segítsék neki. Nagyon kedves hely volt, kényelmes székekkel, kellemes fényű lámpákkal és a vastag olajfával fűtött kandalló barátságos melegével. Hogy tökéletes legyen a kép, még kívülről hallatszott a mormoló tengerár is. A második pohárnál, mivel a beszélgetés nagyon is vontatott és unalmas volt, Smith így szólt:

— Mivel ilyen nyomott hangulatban vagyunk, majd egy érdekes történetet mondok el, hallgassa meg. — Évekkel ezelőtt nagy titok volt, az én és három társam titka, de most hajlandó vagyok megtörni a titok pecsétjét. Megbízható ön?

— Teljesen, csak folytassa. S a következőket beszélte el:

Sok idővel ezelőtt fiatal művész voltam, — nagyon fiatal művész és Franciaország egyes vidékein kóboroltam vázlatokat készítvén hol itt, hol ott, míg végre egy pár igen kedves francziához csatlakoztam, a kik ugyan-csak azzal foglalkoztak, a mivel én. A milyen boldogok voltunk, épp oly szegények is. vagy a milyen szegények, olyan boldogok — a melyik kifejezés jobban tetszik önnek Claud Frère és Carl Boulangeró, így hívták a két fiézkót. Kedves, nagyon kedves czimborák voltak, a legfényesebb tehetségek, csak úgy nevelték a szegénységet s a kiknek minden időben ragyogó jókedvük volt.

Egyszer aztán egy bretagne faluban feneklettünk meg, a hol egy épen olyan szegény művész — mint mi magunk, — vett pártfogásába és a szó szoros értelmében megmentett az éhhaláltól. François Millet volt ez.

— „Mit, a nagy Millet?“

— Nagy? Akkor még nem volt híresebb, mint mi — Hire sem volt, még saját falujában sem, olyan szegény volt, hogy egyebet sem adhatott ennünk, mint répát, néha az se volt. — Mi négyen nagyon szoros barátokká lettünk, szinte belebolondultunk egymásba, olyan elváhaltnak voltunk. Festegettünk együtt, a meny-

nyit birtunk, egy esomó képet, csakhogy igen ritkán sikerült egyet-kettőt eladni belőlök. Milyen boldog idöket töltöttünk együtt, de, Istenem — mennyire éhezünk is néha.

Valamivel tovább, mint két évig telt az idönk így, egyszer Claude így szólt:

— Fiúk, már a végét járjuk, értitek, egészen a végét. Minden ellenünk van, valóságos összeesküvés folyik ellenünk. Az egész falut összezártam és úgy van, a hogy mondom: Nem adnak sehol egy fillérnyit sem hitelbe, míg minden adósságunkat ki nem fizetjük.

Majd a hideg fogott bennünket. A rémülettől mindegyikünknek halottsapadt lett az arca. Csak most tudtuk, milyen kétségbejött a helyzetünk. Nagy esönd lett, végre Millet sóhajtott fel:

— Semmi se jut az eszembe, semmi. — Mondjatok már valami okosat fiúk! —

Semmi felelet, — ha csak a halotti esendet nem vesszük feleletnek. Carl felkelt s idegesen fel-alá járkált egy darabig, aztán így szólt:

— Ez gyalázat! Nozzetek ezeket a vásznakat itt, rakáson vannak a szebbnél-szebb festmények, a melyeknek Európában ninesen párjok, de nem is töröm a fejem rajta, hogy hol késik ő, — a képvevő. — Még a jómóduak javarésze is ugyanazt mondta, vagy legalább is ilyesmit.

— De nem vásárolnak, — szölt Millet.
— Nem baj — mondják ök és igaz is. — Itt van például a te „Angyal” festményed; még mond ja valaki, hogy

— Ne boldogozzál Carl, az én „Angyal”-omért ígértek öt frankot.

— Mikor?
— Ki ígérte?
— Ki az?

— Mért nem fogadtad el?
— Teringettét, — ne beszéljetez mindnyájan egyszerre. Azt hittem, hogy többet is ad érte, egész biztosra vettem, meg is nézte — s azért nyolczat kértem érte.

— Nos — és aztán?
— Azt mondta, hogy visszajön megint.

— Ördög és pokol! mért nem adtad oda François? Jó, jó, hibáztam, mert bolond voltam. De jó számdékkal tettem, bocsássatok meg és . . .

— Na, természetesen, mi azt jól tudjuk, légy nyugodt e felöl, de máskor ne légy bolond megint.

— Bárcsak jönne most valaki, a ki egy káposztafejet kínálna érte, rögtön odaadnám.

— Káposzta? ne emlegessétek előttem, mert fut a nyálam érte. Beszéljetez kevésbbé csiklandozó dolgokról,

— Fiúk! — szölt Carl — mi hibája van ezeknek a képeknek? Feleljetez öszintén.

— Semmi!
— Nem érnek ezek sok pénzt? feleljetez!

— De igen!
— Annyira nagy értékűek, hogy ha valami híres nevet írának alájuk, rengeteg áron adhatnánk túl rajtok.

— Nem úgy van?
— Persze, senki sem kételkedik ebben.

— De én nem tréfálók, nem úgy van?
— Ejnye, persze, hogy úgy van, hiszen mi sem tréfálunk. De mért kérdezed, miért? Mi közünk nekünk ehhez?

— Az a közünk, pajtásaim, hogy mi egy híres, ünnepezt nevet teszünk rájuk.

Az élénk tarsalgás egyszerre megakadt. Minden arc kérdöleg tekintett Carlra. Micsoda talány lehet ez? Hol kapható egy híres név? És ki adja oda ünnepezt nevé?

Carl leült és így szólt:

— Nos, én egész komoly dolgot javaslok. — Azt hiszem, ez az egyetlen mód, hogy a szegényháztól megmeneküljünk s azt is hiszem, hogy teljesen biztos mód. Ezen véleményemet az emberiség történetének sokszoros és régi tapasztalatokon nyugvó tényeire alapítom. Azt hiszem, hogy javaslatom gazdaggá tesz bennünket.

— Gazdaggá? Tán megbolondultál?
— Nem én.

— De úgy látszik, megbolondultál. Mit nevezel te gazdagságnak?

— Százezer frankot!
— Megbolondult! Tudtam!

— Igen, igen, a sok nélkülözés meghibbantotta az eszedet, Carl!

— Végy be egy pár pilulát és fekdüdjél le Carl barátom.

— Elöször jó lesz megköztözni, a fejét, aztán —

— Nem, a lábát, mert az agyveleje már hetekkel ezelött eltűnt, — én már akkor észrevettem.

— Fogjátok be a szátokat, szölt tettetett komolysággal Millet — hadd mondja el a gyerek mondókat. Nos — és aztán — nyögd már ki a javaslatodat, Carl, mi légyen az?

— Nos, már a bevezetésnél kérlek benneteket, jegyezzetez meg jól az emberiség történetének ezen tényét: nagyon sok nagy művész nagysága csak éhenhalása után ismertett el. Ez olyan gyakran történt meg, hogy egész bátran törvény gyanánt állítom fel. A törvény ez: minden félreismert és nem méltányolt magy művész nagysága csak halála után ismertetik el és festményeinek ára is csak akkor szökik magosra. Az én javaslatom tehát az: Vessünk sorsot — egyikünknek meg kell halni.

Ez a beszéd olyan nyugodtan lett előadva és olyan váratlanul jött, hogy hirtelen elfelejtettünk ujjongásba kitörni. Aztán egyszerre egész chorusbán kezdtek megint a tanácsokat adni — orvosi tanácsokat — szegény Carl agyvelejének meggyógyítása czéljából; ő azonban türelmesen bevárta, míg a vidám láрма lecsendesült, aztán folytatta javaslatának előadását:

— Igen, egyikünknek meg kell halni, hogy a többieket megmentsen. — magát pedig híressé tegye. Sorsot húzunk. Az illető híres lesz, mi pedig gazdagok. Kérlek azonban, ne szakítsatok félbe, hanem hallgassatok meg, mert én tudom, mit beszélek. Az eszmém ez: A legközelebbi három hónap alatt a halál jelöltje fessen a mennyit csak bír, szaporítsa készletét, de nem teljes festményekkel, — nem, hanem csak vázlatos rajzokkal, tanulmányokkal, tanulmány részletekkel, tanulmányi töredékekkel, mindegyiken csak egy pár odavetett esetvonal legyen, — de természetesen aztán minden ő rá vall-

jon, az ő jegyével legyen ellátva, ha majd vagy ötven darab lesz, mindegyik az ő sajátos és mindenki által könnyen felismerhető festés modorában festve, — egy napon elkezdjük árulni azokat, meglássátok, hogy a világ muzeumi mesés árakat fognak értök fizetni. — miután a nagy művész meghalt — mi nekünk meg lesz rá gondunk, hogy divatba jöjjenek ezek a képek, ez alatt mi ápoljuk a haldoklót és egész Páris és a képerkeskedöket előkészítjük a következő nagy eseményekre; mikor aztán minden készen és rendben lesz, egyszerre elő állunk a halálhírral és nagyszerü temetést rendezünk. Megértettétek-e tehát az eszmémet?

— Nem, azaz, nem egészen.

— Nem egészen? Még most sem értitek? Az illetöknek nem kell tényleg meghalni, csak nevet változtat és eltűnik; mi pedig egy babot temetünk el, siránkokunk felette az egész világ részvételével. — S én —

Már nem fejezhettem be mondókat. Mindenki dörgö éjjenekbe és tapsba tört ki, mindnyájan felugráltunk és táncoltunk a szobában, egymás nyakába borultunk, elragadtatva a halától és örömtől. Órákig beszélgettünk a tervről, a nélkül, hogy éhséget éreztünk volna, végre mikor minden legkisebb részlet is közmegelegedésre el volt intézve, sorsot húztunk és Millet húzta — a halált, a hogy mi neveztük. Aztán összeszedtük azokat a tárgyakat, a miktől az ember nem szívesen válik el, ha csak nem a jövendő gazdagság reményében — emlékeket, ékszereket s ilyesmiket elzalogosítottunk s a jócskán kapott pénzből szerény bucsuvacsorát és früstököt tartottunk. Hagytunk belöle még egy pár frankot az utazásra, s Millet számára egy kis repát s más egyebet hogy egy pár napig még élhessen belöle.

Másnap, korán reggel hárman mindjárt früstök után elindultunk, — természetesen gyalog. Mindegyikünk vitt magával egy tucat kis Millet-festményt, hogy eladjuk. Carl Parisnak tartott, a hol megakarta kezdeni Millet hírneve megalapításának munkáját a bekövetkező nagy napok idejére, Claude és én másfelé mentünk és messze Franciaországban tal barangoltunk.

— Nos — ez megfogja Önt lelni, — Milyen könnyü és kényelmes életünk volt. Csak két napig járkáltam, a nélkül, hogy képet adtam volna el. Aztán egy nagy város külvárosában egy villát kezdtem vázlatosan festeni, — mert láttam, hogy a tulajdonos kint áll a verandán. Lejött megnezni, — tudtam előre, hogy lejön. Sietöe dolgoztam, hogy feltartsam érdeklödését. Eleinte csak gyenge elismeréssel adózott művészetemnek, késöbb egész fellelkesült s végre azt mondta, hogy mester vagyok.

Letettem esetemet, belenyúltam táskámba, s kivettem egy Millet-képet s rámutattam a kép szegletében álló névre, büszkén mondván: — Remélem ismeri ezt? Nos, ő volt az én mesterem. Így hát kell is, hogy értsem a dolgomat!

Megzavarodva hallgatott és bámult én pedig szomoruan mondam:

— Csak nem akarja ezzel értésemre adni, hogy Ön nem ismeri Francois Millet jegyét?

Persze, hogy nem ismerte, de a legügyesebb emberek egyike volt, mert kényelmetlen helyzetéböl igen könnyen mentette ki magát, így szólt:

— Nem ismertem fel, ejnye ejnye, persze, hogy Milletöl való! Nem gondoltam mindjárt rá, de most már felismerem.

Mindjárt megakarta venni, mondtam neki, hogy nem vagyok gazdag, de annyira szegény se vagyok, mégis nagy nehezen ráhagytam 800 frankért.

— Nyolczszáz frankért?
— Igen, Millet eladta volna egy darab disznó-

husért is, én pedig ezért a semmiségért nyolczszáz frankot kaptam. Ha visszaszerezhetném, adnék érte nyolczszáz frankot. Szepen lefestettem aztán az én emberem házát, a miért 10 frankot akartam kérni, de ez nem lett volna méltó olyan nagy mester tanítványához, kértem érte tehát százat és meg is adta. Egyenesen küldtem Milletnek a 800 frankot még innen, másnap pedig mentem tovább.

Azaz nem mentem, hanem lovagoltam. — Ettölfogva lovagoltam. — Mindennap egy képet adtam el s nem is próbálkoztam meg kettőt eladni. Mindig mondtam a vevöimnek:

— Bolond vagyok, hogy általában eladom Francois Millet képeit, mert ez az ember nem él tovább három hónapnál s ha egyszer meghalt, ninesen annyi pénz, a mennyiért meg lehet majd venni.

Volt rá gondom, hogy ezt a hírt, a mennyire csak lehet elterjesszem, mintegy előkészítve a világot a nagy eseményére.

A képek eladási tervének rovására már én hitelt is vettem fel. Ezt én javasoltam, elutazásunk előtti este, s mind a hárman abban egyeztünk meg, hogy először próböképen fogjuk árulgatni a képeket, mielőtt másoknak adnók öket. Mindháromunknak fényesen sikerült az üzlet. En csak két napig járkáltam árulgatni, Claude is kettöig — egyikünk se remélte volna, hogy az otthon is egészen ismeretlen Millettel oly híressé tesszük — Carl azonban, az agyafurt gazember, csak fél napig járkált, aztán pedig kényelmesen utazott akár egy hercegre.

Mindegyikünk néha-néha megismerkedett egy egy vidéki lapkiadóval s egyezséget kötöttünk a hirlappal; de nem olyan egyezséget, a mely hirdette volna, hogy egy új festöművészt fedeztek fel, hanem olyat, a mely szerint a hirlap úgy irt róla, mintha már ország-világ ismerne Francois Millet t, a melyik nem dicsérte egy szóval sem, hanem csak egy pár szóval megemlékezett a „mester” mostani állapotáról, egyszer reményteljesen, máskor esüggeden, de mindég télt aggodalommal készült a legrosszabra. — Mi pedig alahúztuk ezeket a sorokat, és a lapot mindenkiének elküldtük, a ki csak képet vett tölünk.

Carl nemsokára Párisba jutott és alaposan hozzálátott dolgához. Barátságot kötött az egyes újságok tudósítóival, a kik Millet continens állapotát megírták Angliába és több részbe, Amerikába és mindentüvé.

Elindulásunk utáni hatodik hét végén mindhároman összejöttünk Párisban és ott megállapodtunk. Irtunk Milletnek, hogy ne küldjön több képet. A dolog már annyira ment, annyira megérett, hogy végzetes hiba lett volna tovább menni, tovább is várni. Irtunk tehát Milletnek, hogy most már fekdüdjék ágyba és becsületesen sovánnyodjék le, készüljön el, mert tíz nap alatt szeretnénk, ha meghalna.

Aztán összesszámokodtunk, s azt találtuk, hogy 85

kis festményt és tanulmányt adtunk el, a miért 65000 frankot kaptunk. Carl adott el legutöljára egy képet, de a legfényesebb üzletet csinálta vele, 22 ezer frankért adta el az „Angyal”-t Mennyire dicsöítettük érte, nem gondoltuk, hogy nemsokára egész Franciaország versengeni fog birhatásáért és hogy egy külföldi fogja elkaparintani 550 ezerért készpénzben.

Nagyszerü pezsgös vacsorát esaptunk ez este, másnap pedig Claude és én felszedelöztünk s elmentünk szegény Millet-hez, hogy utolsó napjaiban ápoljuk, s hogy mindenféle gyanakvó személyeket ne bocsássunk be a házba. Carl-nak pedig Párisba mindennap bulletteket küldtünk, hogy a különböző világrészek hirlapjaiba közzé tegye, s így a várakozó világot tudassa Millet állapota felöl. A legszomorubb vég utöljára maradt és Carl is hazajött segédkezni az utolsó gyászszertartásban.

Talán emlékezik Ön arra a pompás temetésre, a melyik oly nagy feltűnést keltett az egész világban, az új és ő világ mennyi kitünöségei siettek abban résztvenni s részvétüknek kifejezést adni. Mi négyen — az elválhatatlanok — vittük a koporsót és nem engedték senkiének, hogy vinni segítsen. Kénytelenek is voltunk vele, mert nem volt benne egyéb egy viaszbábúal s más koporsó vivöknél mindjárt gyanus lett volna a súly. Igen, — mi négyen ugyanazok, a kik a régi, soha vissza nem térö keserves idökbnn oly szívesen megosztottuk nyomorúságunkat egymás közt — vittük a kop...

— Micsoda négyen?
— Négyen, mert Millet is segített vinni saját koporsóját. Gondolhatja álrubában. Ugy szerepelt, mint egy rokon, — mint egy távoli rokon. —

— Csodálatos!
— De egyszermind igaz Ön emlékszik, hogy emelkedett az árak árak ezen festményeknek, ugy-e?

Pérez? Volt annyi, hogy nem tudunk vele mit csinálni. Párisban van olyan ember, a kinek ma van 70 Millet képe. Fizetett értük 2 millió frankot nekünk. Ön bizonyára esodálkoznék, ha tudná mennyi képet adtunk el a mai napig hat hét óta utazván, mert Millet valósággal vékaszámra ontotta a vázlatokat, és milyen nehezen egyeztünk meg, hogy egyet eladjunk belölük.

— Igazán csodálatos történet, valóban csodás!
— Igen, ennyire ment a dolog.

— Mi lett aztán Millet-böl?
— Titoktartó Ön?
— Feltétlenül.

— Emlékszik arra az emberre, a kire ma az étteremben felhíttam a figyelmét? Hát az Francois Millet volt.

— Szentséges . . .
— Uristen! Igen. Most az egyszer nem hagyták éhenveszni a geniet és még hozzá meg is jutalmazták, a mit méltán meg is érdemelt. Ennek az énekes madárkának nem az a sors jutott osztályrészül, hogy meg nem hallgatva panasolja el színvének keservét és hogy ki legyen elégitve egy nagyszerü temetés hideg pompájával. Ez azonban kivétel.

Vegyések.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletének karácsonyfaünnepére még a következő adományok tolytak be: Hámos Lászlóné 10 kor., özv. báró Luzénszky Henri né 4 kor., Baksay Józsefné 4 kor., Medveczky Sándorné 5 kor., Glücksthal Mórné ruhanemü, Grosinger Miksáné ruhanemü, özv. Miskolezy Istvánné czukorka és sütemény, Braun Józsefné 1 kor., Kohn Adolfné sütemény, Hecksch Bertalanné czukorka, Brödy Bertalanné czukorka, özv. Zwicker Ottóné 1 kor., Ragályi Gézané 2 kor., özv. Létássyné 1 kor., Feketéné-Ot te Hedvig 2 kor., özv. Folyamny Kálmáné 1 korona, Geduly Gézané ruhanemü, Herman Vilmosné 1 korona, Kosiner Vilmosné 2 kor., Konyha Kálmáné 2 korona, Csaszköczy Károlyné 4 korona, Sulik Andorné ruhanemü, Kolbay Sándorné 1 korona és ruhanemü, Plauka Julia ruhanemü, körte és Szent János kenyér, Matolcsy Pálné 1 kor., Mindszenty Kálmáné 3 kor., Gömöri Edéné 4 korona. — Fogadják a szíves adakozók egyenként és összesen hálás köszönetünket. *Az elnökség.*

A szegény-gyermek-konyha czéljaira a lefolyt héten a következő jótékony adományok küldettek be: Szabó Elemér 4 kor., Baksay József 2 zsák burgonya, 10 liter bab, 10 kgr. rizs és 5 kgr. árpakása, özv. Bánhidy Istvánné 10 kor., Medveczky Sándorné 5 kor., Barányi Gusztáv 8 korona. — Az étkezésnél a növényes étel tagjai naponként felváltva gyakorolják a felügyeletet. Eddig a következő hölgyek voltak szívesek e munkában osztozni: Dr. Baksay Dezsóné, Beliczky Viktorné, Bernáth Gyuláné, Benyó Béláné, dr. Cziner Miksáné, Csider Antalné, Feketéné Otte Hedvig, Ethey Aranka, Fülep Beniaminné, Farkas Zoltáné, dr. Veres Samuné. Mind a nagylelkü adakozók, mind a szíves közremöködök, fogadják öszinté, hálás köszönetemet.

Özv. dr. Marikovszky Istvánné.

Felhívás.

859. sz. — A rimaszombati m. kir. földmives iskolánál a kisczudák részére, gazdasági háziiparral egybekötött ingyenes téli tanfolyam rendeztetik. — Ezen tanfolyam kezdetét veszi 1904. évi január hó 6 án s tart február hó végéig. — A tanfolyamon a kis gazdák oktatást nyerneik esténként a talajmivelés-, növénytermelés- és állattenyésztésből; megismerik a kisczudának szükséges gazdasági gépeket és eszközöket, azok okszerű kezelési módját; napközben háziiparral foglalkoznak, megtanulnak keféz, seprüt kötni, kosarat, kocsikast fenni, méhkaptárt, szerszámnyeleket és kisebb gazdasági eszközöket készíteni és kijavítani.

Nagyon kívánatos lenne, ha a gömörmegei kisczudák és földmives ifjak megragadnák a kedvezö alkalmat s ezen tanfolyamra a rimaszombati m. kir. földmives iskola igazgatóságánál jelentkezzenek, nehogy az igazgatóságunk más vármegyebeliéket kelljen — mint az a multban sajnos megtörtént — felvennie.

A földbirtokos osztály is örömmel ragadhatná meg az alkalmat és küldhetné értelmesebb alkalmazottjait ezen, a gazdaságban szükséges dolgok megtanulására, mert sajnosan kell tapasztalunk, hogy nagyon kevés azon ügyes, értelmes családok és munkafelügyelök száma, a kik a gazdaságokban e czélra használhatók lennének.

M. kir. földmives-iskola igazgatósága.

Szerkesztői üzenetek.

Kaszinói tag. Boesánat, de nagy levelezésben van. Mi a kaszinó huzerkodása című hírlinket cseppet sem gondoltuk malicziósan, sőt ellenkezőleg, éppen jót akartunk kívánni azzal, hogy ők maguk is bizonyosan szeretnék, ha megfiatalodnának, megújodnának. Így szeretnénk, ha a régi embereket meg lehetne újítani. Hiszen ezt gondoltuk mi és eszünk ágában sem volt valakit megöngatani. Csak haladjon, fejlődjék, izmosodjék ez a mi kedves — és most már kellemes — kaszinó; a mi második otthonunk!!

Gy Sajnáljuk a névnapokról (régii megállapodásunk szerint) nem referálhatunk, mert okvetlenül apprehenziókra adnánk okot és alkalmat. Ezt pedig lehetőleg kerülni óhajtjuk.

M. N. Az állami gyermekmenhely most már nagy apparátussal dolgozik s a hivatalban bizony alig gyógyít a rémsök akta stb. elintézését.

V. Már mi nem tudunk eleget írni arról a hallatlanul botrányos állapotról, melyet városunkban a rendőrség szó nélkül tűr. A járda nap-nap mellett és mindenfelé a városban undorítóan be van rondítva és nem akad egy ügyes rendőr, a ki rajta csipne valakit, hogy aztán példásan meg lehetne büntetni az ilyen életfemeredett alakokat. Itt említjük meg azt is, hogy az r. kath. plébánia előtt már hetek óta hiányzik két járdakő, s a hiányt egy nagy kerek kiálló kővel pótolták; ugy, hogy ebben bizony akárhogy megbotlik s kitörheti a lábát. De hát ilyesmikkel nálunk nem törődik a rendőrség!

E. B. Nem találta el. A jótékonyág gyakorlása nincs semmi összefüggésben a „fürdőzéssel” és mi ugyan nem foglalkozunk az ilyen dolgokkal szívesen, de alkalmilag majd hozzászólunk. Egyébként ne — „hózzád”, hanem „tűled”.

A „Tompa”-szállodában

jó minőségű borok literenként 24—30 krajczárért kaphatók.

Saját termésű bor-eladás.

Alírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint az ezidei saját termésű, kiváló jó minőségű új boraimnak pecsételt üvegekbeni elárúsítását a mai napon megkezdtem.

1 literes üveg valódi almágyi új bor 40 kr.

1 literes üveg valódi almágyi 1902. évi ó (még a készlet tart) 35 kr.

Üvegre letét külön 5 kr.

A ki hamisítatlan kitűnő minőségű, tiszta ízű, kellemes zamatu, régi tőkén termett, jó egészséges hegyi bort akar élvezni, forduljon teljes bizalommal hozzám Rimaszombat, 1903. december hó.

Benyó Béla,

3—* almágyi földbirtokos, bortermelőhöz

Azonnal bérbeadó lakás.

Egy három szobából álló lakás, elköltözés miatt esetleg május elsejéig azonnal bérbe adható. Bővebb felvilágosítást ad: **Törköly József**

Vásárolok

régi vagy törött aranyat és ezüstöt, ékszer-árgyakat, drága köveket, mindennemű egyéb régiségeket és zálogjegyeket a legmagasabb árban. Bárhol **elzálogosított tárgyakat** saját pénzemen kiváltok s a felmaradó értékötletet teljes értékben kifizetem.

Eladok alkalmi vételekből származó arany- és ezüst árukat, ékszereket, órákat, rendkívül olcsó árakon.

Levélbeli megkeresésekre rögtön válaszolok, kívánatra a helyszínére utazom.

Hertsko Sándor,

órá- és ékszerész Losoncban. Gacsi- és Vasuti-u. sarkán.

Czímre tessék pontosan ügyelni!

Hirdetmény.

6883. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Magyar Francia biztosító részvénytársaság** végrehajthatónak **Hangonyi István** végrehajtást szenvedő elleni 284 kor. 92 fillér s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Uraj községben fekvő, s az uraji 2 számú tjkvben A. 1—12. sorszám alatt foglalt urbéri erdő legelőből a B. 45. 98. 100. 128. 130. alatti Hangonyi István jutalékára 350 korona;

az uraji 12. sz. tjkvben A. 1—16. sorszám alatt foglalt $\frac{1}{3}$ urbéri külbirtokból, kert és házhelyből a B. 8. alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutaléka 984 korona;

az uraji 112 sz. tjkvben A. 3—16 sorsz. a foglalt $\frac{1}{3}$ urbéri külbirtokból, a B. 11. 13. alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{6}$ részben megillető jutaléka 664 korona;

az uraji 42 sz. tjkvben A. 1. 2. sorszám alatt foglalt közös maradvány legelőből a B. 157. alatti Hangonyi István jutalékára 412 korona; és

az uraji 89 számú tjkvben foglalt 24/a hrszámú beltelekből és azon épült házból a B. 15. alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutaléka 890 koronában ezenel megállapított kiküldötti árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1903. évi december hó 31-ik napjának d. e. 10 óráját** Uraj községében a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Arverelni szándékozók tartoznak a kiküldötti ár 10%-ét, az az 35 kor., 98 kor. 40 fill., 66 kor., 40 fill. 41 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállítva elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1903. évi október hó 2. **Velez,** kir. tsvszéki albiró.

Gömöri Ede

vendéglőjében jó minőségű **csongrádi bor** literenként 30 krért kapható hazakhoz kihordva.

Kereskedő tanulóul

Tiszolczon **Kohn Albert** vegyeskereskedésében egy 13—14 éves ügyes fiu azonnal felfogadtatik.

Pályázati hirdetmény.

87 sz. — **Csetnek** város képviselő-testületének vármegyei közgyűlési jóváhagyást nyert határozata alapján, pályázat hirdettetik a városi **óvoda építésére**

Az építési költségvetés összege 12400 korona 12 fillér, azaz tizenkétezerhátszáz korona 12 fillér. Pályázati határidő **1904. évi január hó 15-ik napja**

A költségvetést és építési tervrajzot s a feltételeket, a pályázni óhajtók a városházán a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Csetneken, 1903. december 1.

Czibur Elek,
jegyző.

Schvirrián Pál
v.-bíró.

Hirdetmény.

8010 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **dr. Krausz Gyula** ügyvéd végrehajthatónak **Hangonyi István** végrehajtást szenvedő elleni 146 korona 98 fillér s járuléki iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Uraj községben fekvő s az uraji 30. számú telekjegyzőkönyvben A. 2—12. sorszám alatt foglalt ingatlanokból a B. 7 és 13. sorszám alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutaléka 1788 korona; továbbá

az uraji 83. számú telekjegyzőkönyvben 24/b. hrzi szám alatt foglalt kertből Hangonyi István B. 6. sorsz. alatti jutalékára 177 koronában megállapított kiküldötti árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1903. év december hó 31-ik napjának délelőtti 10 óráját** Uraj községében, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Arverelni szándékozók tartoznak a kiküldötti ár 10%-át, azaz 178 korona 80 fillér és 17 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállítva elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. Törvényszék mint tkvi hatóság 1903. évi november hó 8-án.

Velez, kir. tsvszéki bíró

Alkalmi ékszer-eladás.

Mivel sikerült több zálogházból és csödtömegből nagyobb mennyiségű **ékszereket, arany- és ezüst órákat, arany- és ezüstneműeket olcsón beszeroznünk,** azokat a közelgő Karácsony és Újév alkalmából ajándék tárgyakul **mesés olcsó árban árusítjuk el.** — Azonkívül tulhalmozott raktár miatt **mélyen leszállított árban ajánljuk összes ékszerárúinkat.**

Veszünk régi aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban.

Készítünk Photoemail képeket is

Eladás részletfizetésre is.

Kiváló tisztelettel:
Tigermann és Enyedi,
órácsok és ékszerészek
Rimaszombat.

A rimaszombati Takarékpénztár kézi zálog-beeslői.

Hirdetmény.

718. sz. — Alírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1901. évi 10223. sz. végzése következtében **Dr. Holländer Gusztáv** ügyvéd által képviselt **Herez Jenő** javára **Scheller Adolf** ellen 3881 kor. 94 fillér erejéig 1901. évi november hó 5-ik napján fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 5480 koronára becsült ingóságok u. m. malomfelszerelés és gazdasági eszközök nyilvános árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró 1903. V. 718/2. számú végzése folytán 3881 korona 94 fillér tőkekövetelés, ennek 1901. évi október hó 5. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 203. kor. 23 fillérben bíróságnál már megállapított költségek erejéig **Bakos Tőreken** alperes lakásán leendő eszközésére **1903. évi december hó 29-ik napjának** d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az előlverezendő ingóságokat masok is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1903. december hó 13-án.

Gregor Károly bir. kiküldött.

A rimaszombati járás főszolgabirájától.
5727—903. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az elmozdítás folytán üresedésbe jött **tamásfalai körjegyzői és anyakönyvvezetői** állásra ezenel pályázatot hirdetek.

A körhöz Tamásfala, Cserencsény, Alsópokorágy, Felsőpokorágy és Zeherje községek tartoznak.

A körjegyzői javadalom a következő: 1000 korona készpénz fizetés, természetbeni lakás, 1 hold és 168 □-ól szántó föld haszonélvezete, 20 köbméter tűzi fa és 120 korona anyakönyvvezetői évi tiszteletdíj.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1904. évi január hó 20-áig** annyival is inkább adják be, mert a későbben érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást a kör székhelyén Tamásfalán a körjegyzői irodában 1904. évi január hó 23-án d. e. 10 órákor fogom megejteni.

Nyustya, 1903. december 16-án.

Máriássy, főszolgabíró.

Legalkalmasabb ajándéktárgyak:

imakönyvek, verses- és képes-könyvek, ifjusági iratok, továbbá diszes dobozokban levélpapírok, emlékkönyvek, fénykép- és képes levelezőlappalbumok, íróasztali ténztartók, olaj- és aquarell-festékek, festővásznak, kifesthető képes könyvek, üdvözlő kártyák.

Kaphatók:

Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8. sz.

Elvállal litografált névjegyek, eljegyzési és lakadalmi értesítések készítését, — melyek Budapest egyik leghíresebb műintézetében készíttetnek.

Hirdetmény.

8572. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajthatónak **Koleszár Mihály** és **Hlvoska András** fideikin végrehajtást szenvedő elleni 300 korona s járuléki iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Nyustya községben fekvő s a nyustyai 16. számú tjkvben A. I. 2. 4. 7. 8. 11. 14. 18. 19. 22. 23. 25. 28—39. 42. sorszám alatti külbirtokból és urbéri erdő-legelő illetményből a B. 9. alatti Koleszár Mihályt $\frac{1}{30}$ -ad részben megillető jutaléka 167 korona;

a nyustyai 119. számú tjkvben A. 2—14. 16. sorszám alatt foglalt $\frac{1}{6}$ -od urbéri külbirtokból és urbéri erdő-legelő illetményből a B. 7 alatti Koleszár Mihályt $\frac{1}{30}$ -ad részben megillető jutaléka 588 korona;

a nyustyai 26. sz. tjkv. A. I. 1—12. sorsz. alatti $\frac{1}{16}$ -od urbéri külbirtokból és urbéri erdő-legelő illetményből a B. 11 alatti Koleszár Mihályt $\frac{1}{20}$ -ad részben megillető jutaléka 110 korona.

a nyustyai 117. sz. tjkv. 239—241. hrzi számú beltelekből, azon épült 93 sz. házból, valamint a 2—15. 18. sorszám alatti $\frac{1}{6}$ -od urbéri külbirtokból és urbéri erdő-legelő illetményből a B. 7 alatti Koleszár Mihályt $\frac{1}{10}$ -ed részben megillető jutaléka 197 korona;

a nyustyai 370. sz. tjkv. 503/c. hrzi sz. földből a B. 3 alatti Koleszár Mihályt $\frac{1}{5}$ -öd részben megillető jutaléka 21 korona; és

a nyustyai 389. sz. tjkv. 428, 429. hrzi sz. kertekből a B. 11 alatti Hlvoska Andrást (fideikin) $\frac{1}{10}$ -ed részben megillető jutalékára 68 koronában megállapított kiküldötti árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1904. évi január hó 14-ik napjának** d. e. 10 óráját Nyustya községéhez tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Arverelni szándékozók tartoznak a kiküldötti ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42-ik §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügym. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1903. november hó 27-ik napján.

Velez, kir. tsvszéki albiró.

Hirdetmény.

8444. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszécsi hitel- és fogyasztási szövetkezet** végrehajtatonak **Hangonyi István** végrehajtást szenvedő elleni 620 korona s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Uraj községben fekvő s az uraji 2. sz. tjkvben A. 2—12. sorszám alatt foglalt $\frac{1}{2}$ urbéri külbirtokból és a 13. és 15. sorszám, 13/c/1. és 13/c/4. hrzi szám alatti beltelekből és azokon épült 49. és 51. számú házakból a B. 7 alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutalékra és az uraji 2. sz. telekjegyzőkönyvi legelőből a B. 192. sorsz. alatti Hangonyi Istvánt megillető jutalékra 1074 korona;

az uraji 32. sz. tjkvben A. 1. sorsz. 22/c. hrzi sz. alatt foglalt beltelekből, azon épült 70. számú házból és A. 2—12. sorsz. alatti $\frac{1}{3}$ urbéri külbirtokból, a B. 10 alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{8}$ részben megillető jutalékra 2031 korona és az uraji 137. sz. tjkvben A. 1. 2. sor, 442. és 443. hrzi szám alatt foglalt szántóföldből a B. 5 alatti Hangonyi Istvánt felerészben megillető jutalékra 547 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1903 évi december hó 31-ik** napjának d. e. 10 órája Uraj községben, a község házához tüzetik ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 170 kor. 40 fill., 203 kor. 10 fill., és 54 kor. 70 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1903. évi november hó 26-ik napján.

Velesz, kir. tsvszéki albiró.

Hirdetmény.

8573. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtatonak **Koleszár János és Tomka László** végrehajtást szenvedő elleni 300 kor. s jár. iránti végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Nyustya községben fekvő s a nyustyai 26 sz. tjkvben A. I. 1—12 sorszám alatti külbirtokból és ehhez tartozó urbéri legelő illetményből a B. 12. a Koleszár Jánost $\frac{1}{20}$ részben megillető jutalékra 185 korona;

a nyustyai 117 sz. tjkvi 239—241 hrsz. beltelekből azon épült 93. sz. házból és I. 2—15. 18. 20. sorszám alatti külbirtokból s ez után járó urbéri erdő legelő illetményből a B. 8. alatti Koleszár Jánost $\frac{1}{10}$ részben megillető jutalékra 1033 korona; és

a nyustyai 323. sz. tjkvi 409. 410. hrsz. kertből a B. 19. alatti Tomka Lászlót felerészben megillető jutalékra 28 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1904. évi január 14.** napjának délelőtti 10 órájait Nyustya község község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Az árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 18 kor. 50 fillért, 103 kor. 30 fillért és 2 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállítva elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1903. évi november hó 27-én.

Velesz, kir. törvényszéki albiró.

Hirdetmény.

8521. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az **özv. Cselinazki Jánosné** végrehajtatonak **özv. Lovniczky Józsefné sz. Julis Teréz és társai** végrehajtást szenvedő elleni 6700 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő F. Zsaluzsány és Pusztá Mastincez községben fekvő s a f. zsaluzsányi 76. sz. tjkvben foglalt 183/b, 184/b. és 185/b. hrsz. alatt foglalt beltelekből és azon épült lakház és melléképületekből a B. 18 alatti özv. Lovniczky Józsefné sz. Julis Teréziát $\frac{18}{31}$ ed részben megillető jutalékra 246 korona és

a pusztá-mastincezi 5. sz. tjkvben 658., 659. hrsz. alatt foglalt szántóföld és legelőből a B. 85. alatti özv. Lovniczky Józsefné sz. Julis Teréz jutalékára 2157 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1904. évi február hó 15.** napjának d. e. 10 óráját Fazekas Zsaluzsány és d. u. 2 órája a Pongyelok községi, a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 24 kor. 60 fill. és 215 kor. 70 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1903. évi november hó 25-ik napján.

Velesz, kir. tsvszéki albiró.

Páris 1900
„Grand Prix“
Legmagasabb kitüntetés.

A leghasznosabb

karácsonyi ajándékok

Singer varrógépek mintaszerűek a szerkezet és kivitelben.
Singer varrógépek nélkülözhetetlenek a háztartás és iparban.
Singer varrógépek a legelterjedtebbek a gyári üzemekben.
Singer varrógépek utólérhetetlenek szolg.képesség és tartósságban.
Singer varrógépek kiválóan alkalmasak a divatos műhímzéshez.

Ingyenes tanfolyamok minden házi varrási munkában, valamint a divatos műhímzésben. Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban. A családi használatra való egyes varrógépekhez elektromotorok.

Singer Co. varrógép részv. társ.

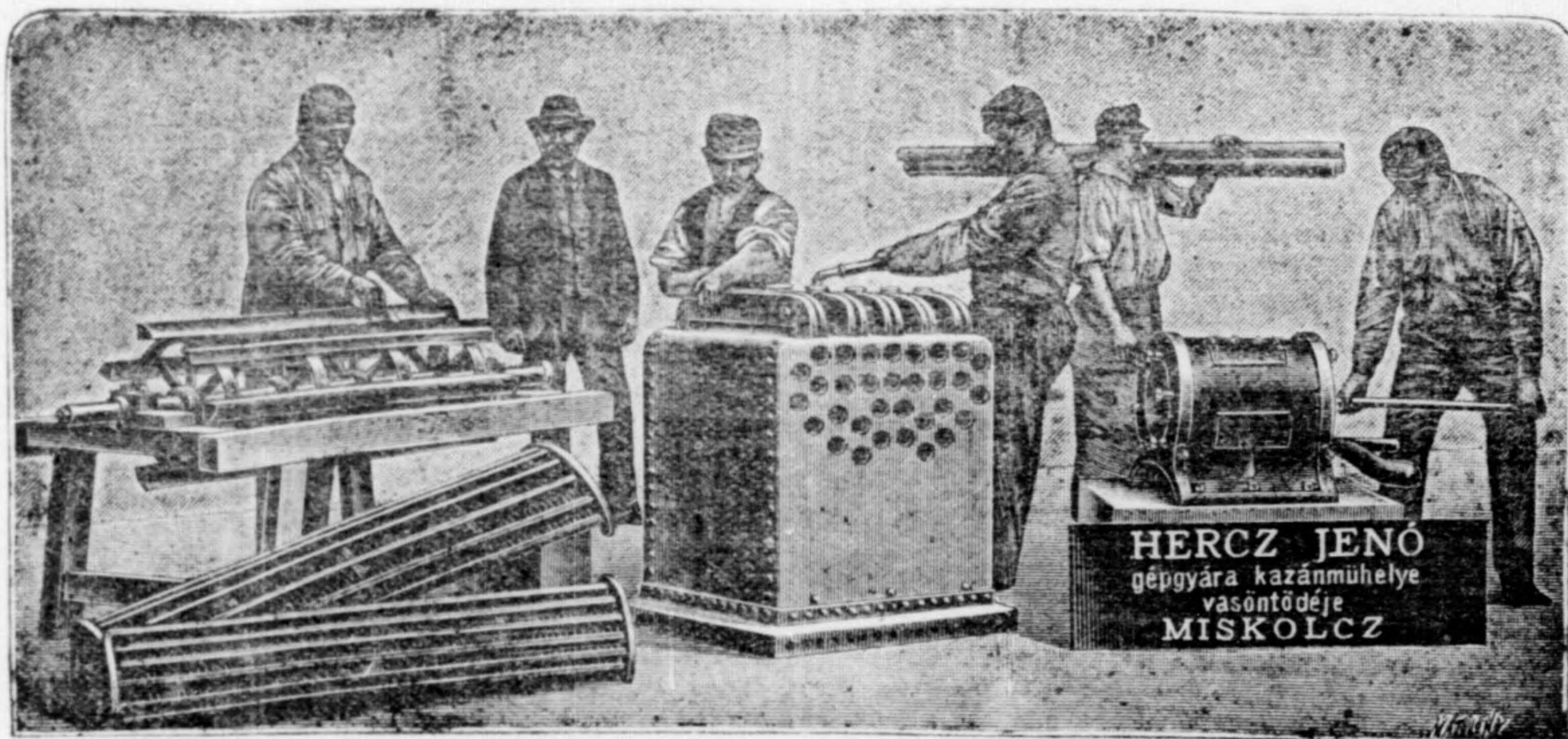
Képviselője kizárólag Rimaszombatban: **STEINER KÁROLY**
Erzsébet-tér 10. sz., Ethey-féle ház az udvarban.

HERCZ JENŐ

gazd. gépgyára és vasöntődéje, gazd. gépek és eszközök raktára

MISKOLCZON.

CLAYTON és SCHUTTHLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok képviselősege és raktára.

Gépjavitásokat, gőzmozdonyok, cséplő és mezőgazdasági gépek javítását, tűzszekrények, kazánmunkák újonnan felépített, megnagyobbított gépgyarámban alaposan és tökéletesen eszközölöm. — Sürgősen tanácslom, hogy a gépeket már most megvizsgálni és esetleges javítások megtétele iránt azonnal intézkedni sziveskedjék. — Nagyobb javítást igénylő gépek megvizsgálását kívánatra díjtalanul eszközölöm. — **Nagy raktár mindenféle takarmánykészítő gépekben.**

Póthirdetmény.

8797. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a **Magyar Francia biztosító részvénytársaság** végrehajtatonak **Hangonyi István** uraji lakos végrehajtást szenvedő elleni 284 kor. 92 fillér s járuléka iránti végrehajtási ügyében 6883/903 szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben az uraji 12. sz. tjkvben A. 1—16. sorsz. alatti $\frac{1}{3}$ urbéri külbirtokból, kert és ház helyből a B. 8 alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutalékra 984 kor.; az uraji 13. számú tjkvben A. 3—16. sorsz. alatti foglalt $\frac{1}{3}$ urbéri külbirtokból a B. 11. és 13. sorszám alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{6}$ részben megillető jutalékra 664 korona; és

az uraji 89. sz. tjkvben foglalt 24/a hrzi sz. beltelekből és azon épült házból a B. 15 alatti Hangonyi Istvánt $\frac{1}{2}$ részben megillető jutalékra 890 korona kikiáltási árban Uraj községbe a községi bíró házához **1903. évi december hó 31-ik** napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 167. §-a alapján **Grósz Dávid** bolgyi lakos végrehajtató érdekében is 300 kor. tőkekövetelése s járulékos kielégítése végett megtartatni fog. — Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1903. évi december hó 2-ik napján.

Velesz, kir. tsvszéki bíró.

Hirdetmény.

2997. sz. — A tornallyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Molnár János s társa** végrehajtatonak **Molnár Mihály s társai** végrehajtást szenvedők elleni 182 kor. 75 fillér hátralekos tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az abafalai 60. sz. tjkvben A. I. 2. 8—12. sorsz. alatt felvett szántó és rétből álló ingatlanok B. 41—44. és 49. alatt Molnár József, Mihály, Anna, Erzsébet és Maria neven álló részére 795 korona, valamint az abafalai 214. számú tjkvben A. I. sor 343/4. hrzi szám alatt felvett szántónak B. 9—13 alatt ugyancsak neven álló részére 440 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1904. évi január hó 16-ik** napján délelőtti 9 órakor Abafala község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tornallyán, 1903. évi november hó 5-én. — A tornallyai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Basilides, kir. albiró.

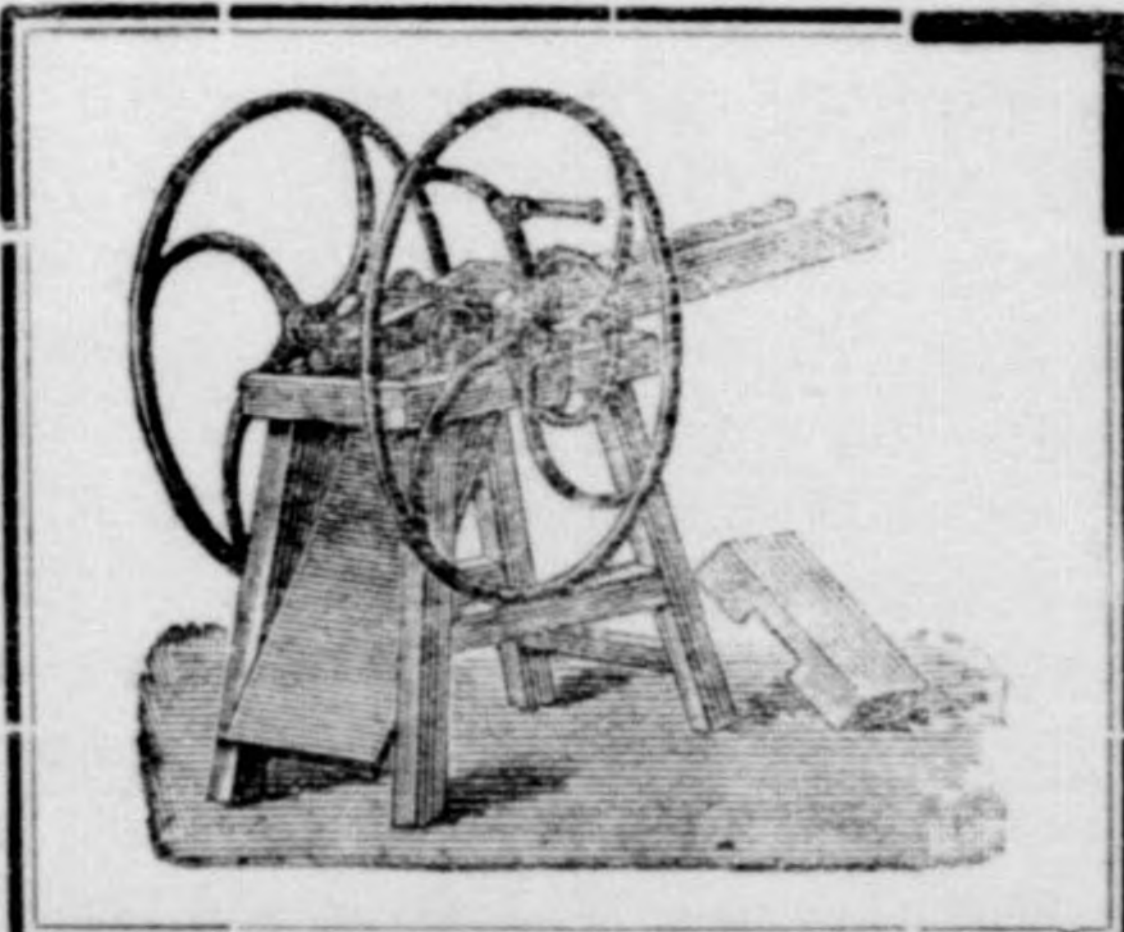
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen:

Szecskaavágókat, kézi- vagy jargányhajtasra.
Répvágókat és tengermorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zúzókat, továbbá:
Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket,

szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat,

malom- és szeszgyár-berendezéseket stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéuk gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.